

1. Kedah
2. Kelantan
3. Kuala Lumpur
4. Melaka
5. MRSM/Julai
6. N9
7. Perak
8. Perlis
9. P. Pinang
10. JPN Sabah
11. Sarawak
12. MPP3 Terengganu

BAHAGIAN A : PEMAHAMAN
[35 markah]

- 6 *Baca Bahan 1, Bahan 2 dan Bahan 3 yang diberikan dengan teliti. Kemudian jawab soalan-soalan yang berikutnya dengan menggunakan ayat anda sendiri*

BAHAN 1

KUALA LUMPUR : EB Frozen Food merupakan antara pemain industri makanan sejuk beku yang semakin menjadi pilihan masyarakat di negara ini.

EB Frozen Food bukan sahaja menghasilkan produk yang berkualiti malah makanan sejuk beku yang dikeluarkan tahan disimpan lama kerana menggunakan mesin automatik yang membantu dari segi kepantasan dan ketekalan *kualiti produk* yang dihasilkan. Bagi menjamin produk yang berkualiti, pihak mereka sentiasa akan memastikan proses pengeluaran hinggalah kepada pengedaran berada dalam keadaan selamat, bersih dan mengikut standard serta piawaian yang ditetapkan.

Mereka menggunakan teknologi Individual Quick Freezing (IQF) yang canggih pada kira-kira -40 darjah Celsius bagi menjamin produk makanan yang segar walaupun selepas penyahbekuan. Penyimpanan di bawah tahap negatif ini bertujuan supaya tidak merosakkan produk dari segi rasa, rupa bentuk dan tekstur produk.

Dipetik dan diubah suai daripada
 'EB Guna Teknologi Canggih Hasilkan Produk Sejuk Beku Tahan Lama'
sinarharian.com.my, 9 Mei 2021

BAHAN 2

Kursus Aneka Kuih Sejuk Beku

Dapatkan resipi rahsia
aneka kuih tempatan
sejuk beku yang kian
popular kerana cepat dan
mudah disediakan.

☎ +123-456-7890

Daftar sekarang

Terhad kepada 20 orang
peserta. Boleh menjana
pendapatan melalui
perniagaan sejuk beku.

BAHAN 3

- (i) Berdasarkan **Bahan 1**, berikan maksud rangkai kata *kualiti produk*. [2 markah]
- (ii) Dengan merujuk **semua bahan**, nyatakan manfaat-manfaat produk makanan sejuk beku kepada masyarakat. [4 markah]
- (iii) Industri makanan sejuk beku mendatangkan pulangan yang lumayan kepada ekonomi negara.
Pada pendapat anda, apakah peranan pihak kerajaan untuk memperkasakan industri tersebut? [3 markah]
- (iv) Rakan anda baru sahaja menamatkan pengajian dan bercita-cita ingin menjalankan perniagaan makanan sejuk beku. Namun, dia tiada pengalaman dan tidak tahu tentang risiko yang terpaksa dihadapinya.

Sebagai usahawan yang berjaya, nyatakan tindakan-tindakan anda untuk membantu rakan memulakan perniagaan makanan sejuk beku?

[3 markah]

- 7 *Baca bahan-bahan di bawah dengan teliti, kemudian jawab soalan-soalan yang berikutnya dengan menggunakan ayat anda sendiri.*

BAHAN 1

Kagumnya saya mengenangkan hebatnya bangsa saya membina sebuah empayar besar yang dikagumi dunia. Hebatnya anak-anak bangsa dengan semangat cekal dan berani menukarkan tanah negeri yang dipenuhi hutan dan belantara menjadi pelabuhan dagang terhebat dan termasyhur yang dikunjungi ribuan kapal asing untuk berniaga.

Di situlah, lahirnya pejuang-pejuang yang mulus, pahlawan-pahlawan yang gagah berani dan perkasa serta pedagang-pedagang yang amanah dan bijaksana. Kesemua mereka ini gigih menempuh gelora lautan menakluki saujana dunia dari timur ke barat. Namun, kerana hasad dengki, khianat, kronisme serta rasuah yang bermaharajalela, kegemilangan yang dibina musnah sekelip mata.

Dipetik daripada cerpen 'Munsiy'
dalam antologi *Jaket Kulit Kijang dari Istanbul*
karya Husna Nazri,
Dewan Bahasa dan Pustaka 2014

BAHAN 2

Malaysia Tanah Airku

Negara merdeka lagi berdaulat
Aman makmur lagi sentosa
Rakyat berbilang kaum bukan alasan
Satu Malaysia senada sekata

Pembangunan *bertambah pesat*
Bangunan tinggi mencakar langit
Lebuhraya berlingkar melintasi bukit
Hasil bumi bertimbun-timbun
Tapi sayang pemimpin dipimpin
Kerakusan ketamakan jadi santapan

Selamatkan Malaysia sejahteraan Malaysia
Oh Malaysiaku tanah airku
tempat tumpahnya darahku

merdeka <https://b.cari.com.my/forum>

- (i) Berdasarkan **Bahan 2**, berikan maksud rangkai kata *bertambah pesat*. [2 markah]
- (ii) Berdasarkan **Bahan 1** dan **Bahan 2**, nyatakan bukti kehebatan sesuatu bangsa dan kemajuan sesebuah negara. [4 markah]
- (iii) Setiap negara pasti berusaha bersungguh-sungguh untuk mencapai kemajuan. Pada pendapat anda, apakah faedah-faedah kemajuan sesebuah negara? [3 markah]
- (iv) Kawasan tempat tinggal anda masih ketinggalan dalam pelbagai aspek pembangunan. Masih banyak kemudahan asas seperti dewan serba guna, jalan berturap dan taman permainan masih belum disediakan dengan lengkap.

Sebagai pemimpin masyarakat, apakah usaha-usaha yang akan anda ambil bagi mengatasi masalah tersebut?

[4 markah]

3. Soalan 4 markah: Pemahaman unsur KBAT dan novel

DESKRIPSI	MARKAH
- Isi cukup (3 isi) / relevan dengan tugas / ayat gramatis	4
- Isi cukup (3 isi) / relevan dengan tugas / ayat kurang gramatis	3
- Isi tidak cukup (2 isi) / ayat gramatis	
- Isi tidak cukup (2 isi) / ayat kurang gramatis	2
- Isi tidak cukup (1 isi) / ayat gramatis	
- Isi tidak cukup (1 isi) / ayat kurang gramatis	1
- Jawapan salah	0

Soalan 6

Markah

(i) Maksud

- P1 mutu barang / barangan 2
- P2 *kualiti* barang / barangan 1
- P3 mutu *produk* 1

[maksimum 2 markah]

[Isi cukup : 2 isi]

(ii) Manfaat

Bahan 1

- P1 tahan disimpan lama
- P2 produk yang berkualiti
- P3 produk makanan yang segar

Bahan 2

- P4 cepat dan mudah disediakan
- P5 boleh menjana pendapatan

Bahan 3

- P7 lebih murah

Nota: Jawapan calon mestilah berdasarkan semua bahan

[Maksimum : 4 markah]

[Isi cukup : 3 isi]

(iii) peranan kerajaan

- P1 membantu usahawan memasarkan produk / mempromosikan produk/kempen keusahawanan/ karnival keusahawanan
- P2 menyediakan kemudahan pembiayaan / pinjaman

- P3 mengelolakan latihan/kursus/bengkel
- P4 melakukan penyelidikan dan pembangunan makanan sejuk beku
- P5 memudahkan proses permohonan sijil halal
- P6 memudahkan proses pendaftaran syarikat
- (peranan lain boleh diterima sekiranya sesuai)

[Maksimum : 3 markah]
[Isi cukup: 2 isi]

(iv) Tindakan-tindakan

- P1 memberi khidmat nasihat
- P2 membawa rakan mendaftar perniagaan
- P3 mencadangkan jenis produk sejuk beku
- P4 membimbing prosedur memulakan perniagaan
- P5 mengajak rakan menghadiri kursus/bengkel
- P6 memberi pinjaman modal
- P7 memperkenalkannya kepada rakan niaga yang lain

(Tindakan lain boleh diterima sekiranya sesuai)

[Maksimum :3 markah]
[Isi cukup: 2 isi]

Soalan 7

(i) maksud

- P1 Semakin / menjadi / kian / lebih luas / maju / berkembang / cepat / pantas / segera / laju / lekas 2
- P2 **bertambah** luas / maju / berkembang / cepat / pantas / segera / laju / lekas 1
- P3 Semakin / menjadi / kian / lebih **pesat** 1

[maksimum 2 markah]
[Isi cukup : 2 isi]

(ii) Bukti kehebatan sesuatu bangsa dan kemajuan sesebuah negara

Bahan 1

- P1 membina sebuah empayar besar yang dikagumi dunia
- P2 menukarkan tanah negeri yang dipenuhi hutan dan belantara menjadi pelabuhan dagang terhebat dan termasyhur
- P3 menakluki saujana dunia dari timur ke barat.

Bahan 2

- P3 pembangunan bertambah maju (pembangunan bertambah pesat)
- P4 bangunan yang tinggi (bangunan tinggi mencakar langit)

P4 lebuh raya dibina merentasi bukit (lebuhraya berlingkar melintasi bukit)

P5 hasil bumi yang banyak (hasil bumi bertimbun-timbun)

[maksimum 4 markah]

[Isi cukup : 3 isi]

(iii) Faedah-faedah

P1 meningkatkan imej negara

P2 peluang pekerjaan

P3 kestabilan ekonomi

P4 sosioekonomi / taraf kesihatan / pendidikan / keselamatan meningkat

P5 peluang perniagaan / menarik pelabur asing

P6 kemudahan infrastruktur lebih lengkap

(Faedah lain boleh diterima sekiranya sesuai)

[Maksimum : 3 markah]

[Isi cukup: 2 isi]

(iv) Usaha-usaha

P1 menyediakan kertas kerja / merancang projek pembangunan

P2 memohon bantuan / dana

P3 membuat kutipan dana pembangunan

P4 memberi sumbangan peribadi

P5 membentuk jawatankuasa pembangunan

P6 menjalinkan kerjasama dengan syarikat korporat / NGO

(Usaha-usaha lain boleh diterima sekiranya sesuai)

[Maksimum :4 markah]

[Isi cukup: 3 isi]

Soalan 8

(i) Nasihat-nasihat:

P1 sila tarik balik sebut harga Dedaun Emas

P2 minta Menteri Besar membuat sidang akhbar

P3 selamatkan nyawa Muhammad Taufik dahulu dari jauh

[Maksimum : 4 markah]

[Isi cukup: 3 isi]

BAHAGIAN B : PEMAHAMAN

[35 markah]

6. Baca **semua bahan** yang diberikan dengan teliti. Kemudian jawab soalan-soalan yang berikutnya dengan menggunakan ayat anda sendiri.

Bahan 1

Batik lukis terkenal di Kelantan dan Terengganu. Batik ini dikenali juga sebagai batik canting. Langkah menghasilkannya dimulakan dengan melakar corak batik menggunakan lilin panas di atas kain putih. Corak tersebut dilukis dengan tangan secara bebas. Di alam Melayu, batik lukis *mempunyai corak* bunga kerana agama Islam melarang pengikutnya melukis benda hidup. Setelah selesai melakar, proses mewarna dilakukan mengikut kesesuaian corak dengan menggunakan berus cat. Melalui proses mewarna ini akan wujud benteng apabila bahagian yang terkena lilin tidak meninggalkan kesan warna.

Lakaran yang siap diwarnakan akan direndam di dalam sodium silikat untuk mematikan warna. Proses ini mengambil masa selama empat jam. Seterusnya, kain batik direbus untuk mencairkan lilin. Jelas sekali bahawa menghasilkan batik lukis berkualiti memerlukan kreativiti dan ketekunan yang tinggi daripada pembuatnya.

Dipetik dan diubah suai daripada
'Batik Malaysia: Warisan Sepanjang Zaman'
oleh Nur Atiesya,
Dewan Budaya, 3 Disember 2021

Bahan 2

Batik blok dikenali juga sebagai batik terap atau batik cap. Batik ini memerlukan penggunaan dua atau tiga blok berasingan untuk menonjolkan motif bunga pada sehelai kain. Menghasilkan batik blok dimulakan dengan memateri kepingan logam menjadi blok. Penghasilan blok batik berlaku dalam tempoh yang panjang dan melalui pelbagai gabungan idea.

Langkah seterusnya ialah meletakkan kepingan logam ke atas blok. Blok batik atau dipanggil juga sebagai sarang batik ini mempunyai pelbagai saiz dan berbeza berat. Terdapat lima jenis motif batik blok ialah flora, fauna, geometri, abstrak dan gabungan. Blok akan dicelup ke dalam cairan lilin dan dicapkan ke permukaan kain. Kepingan logam pada blok ini sangat dijaga. Hal ini dikatakan demikian kerana jika kepingan itu rosak maka kualiti kain batik akan terjejas.

Dipetik dan diubah suai daripada
'Batik Blok Mungkin Berkubur'
oleh Nazdy Harun,
Berita Harian, 9 Julai 2023

Bahan 3

- (i) Berdasarkan **Bahan 1**, berikan maksud rangkai kata *mempunyai corak*. [2 markah]
- (ii) Dengan merujuk **semua bahan**, nyatakan langkah-langkah dalam menghasilkan batik lukis dan batik blok. [4 markah]
- (iii) Batik lukis dan batik blok merupakan salah satu kraf tangan yang unggul di Malaysia. Walau bagaimanapun banyak perusahaan batik tidak dapat bertahan lama.
- Pada pendapat anda, apakah punca-punca yang menyebabkan masalah ini berlaku? [3 markah]
- (iv) Rakan anda merupakan seorang pengusaha batik lukis. Akhir-akhir ini beliau gagal menghasilkan corak batik yang menarik menyebabkan permintaan batiknya sangat merosot. Beliau telah menyuarakan masalah tersebut kepada anda.
- Sebagai seorang rakan yang prihatin, cadangkan langkah-langkah untuk membantunya. [4 markah]

- 7 *Baca bahan-bahan di bawah dengan teliti, kemudian jawab soalan-soalan yang berikutnya dengan menggunakan ayat anda sendiri.*

Bahan 1

Nyawa saya juga pernah terancam. Keadaan yang cemas itu berlaku dalam satu operasi lain. Entah bagaimana saya telah ditawan oleh tentera Siliwangi dari Indonesia.

Nasib baiklah saya dapat berfikir dengan pantas pada saat-saat genting itu. Sebelum ditawan, saya sempat menukarkan pakaian seragam dan bertindak sebagai orang awam. Begitu juga dengan senjata, dapat saya buangkan terlebih awal bagi menyelamatkan nyawa saya.

Dipetik daripada novel 'Kanang Cerita Seorang Pahlawan'
oleh Maznan Noordin,
Dewan Bahasa dan Pustaka

Bahan 2

"Kita kena pindah ke bukit yang lebih tinggi. Air dah sampai ke khemah!"

Ripin terkejut. Air naik terlalu cepat. Seakan sekelip mata sudah sampai ke paras dada. Kalau perahu tidak ditambat, tentu hanyut entah ke mana. Dia segera memuatkan isteri dan anak-anaknya ke dalam perahu lalu mengayuh ke arah bukit yang lebih tinggi. Ripin mengerah tenaga melawan arus yang terlalu deras itu. Motosikal buruknya dibiarkan di situ.

Dipetik daripada cerpen 'Ahmad Bah'
oleh Abham T.R,
Antologi Puisi dan Cerpen Bah Kuning
Dewan Bahasa dan Pustaka

Bahan 3**GURINDAM MUSIBAH**

Melihat musibah bak air di olak,
Kita terdedah hidup bergolak.

Kalau diri berhadapan musibah,
Pasti kecewa jikalau tak tabah.

Musibah datang tanpa dipinta,
Resah dirundung dek derita.

Andai musibah berlalu sudah,
Kelam berubah menjadi indah.

Nor Hakira

Mentakab, Pahang

- (i) Berdasarkan **Bahan 3**, nyatakan kesan-kesan apabila mengalami musibah.
[2 markah]
- (ii) Berdasarkan **Bahan 1** dan **Bahan 2**, apakah tindakan-tindakan yang diambil ketika berhadapan dengan ujian getir?
[3 markah]
- (iii) Akhir-akhir ini didapati murid sekolah rendah yang mengalami gangguan kesihatan mental akibat gagal mengatasi tekanan hidup kian bertambah. Ada juga dalam kalangan mereka terpaksa berhenti sekolah.
Pada pendapat anda, apakah punca-punca yang menyebabkan keadaan ini berlaku?
[3 markah]
- (iv) Seorang rakan anda menghadapi musibah iaitu kedua-dua orang tuanya maut dalam kemalangan jalan raya. Anda berasa bimbang apabila mengetahui emosinya amat terganggu, lebih-lebih lagi tarikh peperiksaan semakin hampir.
Sebagai rakan yang bertanggungjawab, apakah langkah-langkah perlu anda ambil untuk mengatasi masalahnya?
[4 markah]

BAHAGIAN B : PEMAHAMAN

Markah penuh **35** markah dibahagikan kepada :

Soalan 6: **13** markah

Soalan 7: **12** markah

Soalan 8: **10** markah

Perhatian bagi soalan 6, 7 dan 8

1. Jawapan hendaklah menggunakan ayat anda sendiri.
2. Jawapan hendaklah dalam ayat yang lengkap / sempurna.
3. Jawapan bagi soalan 8(ii) hendaklah berdasarkan mana-mana novel yang dipelajari.
4. Jika disalin bulat-bulat daripada teks dan jawapan itu betul, berikan separuh (50%) daripada markah yang diperuntukkan sahaja.

Panduan Pemarkahan Soalan Pemahaman**1. Soalan 2 markah : Pemahaman teks dan novel**

DESKRIPSI	MARKAH
- Jawapan tepat mengikut konteks / isi cukup / ayat gramatis	2
- Jawapan tepat mengikut konteks / isi cukup / ayat tidak gramatis	1
- Jawapan kurang tepat / isi tidak cukup	
- Jawapan salah	0

2. Soalan 3 markah : Pemahaman unsur KBAT

DESKRIPSI	MARKAH
- Isi cukup (2 isi) / relevan dengan tugas / ayat gramatis	3
- Isi cukup (2 isi) / relevan dengan tugas / ayat kurang gramatis	2
- Isi tidak cukup (1 isi) / ayat gramatis	
- Isi tidak cukup (1 isi) / ayat tidak gramatis	1
- Jawapan salah	0

3. Pemahaman berdasarkan teks

DESKRIPSI	MARKAH
- Isi cukup (3 isi) / menyentuh semua bahan / relevan dengan tugas / ayat gramatis	4
- Isi cukup (3 isi) / menyentuh semua bahan / relevan dengan tugas / ayat kurang gramatis	3
- Isi tidak cukup (2 isi) / ayat gramatis	
- Isi tidak cukup (1 isi) / ayat gramatis	2
- Isi tidak cukup (2 isi) / ayat kurang gramatis	
- Isi tidak cukup (1 isi) / ayat kurang gramatis	1
- Jawapan salah	0

4. Soalan 4 markah : pemahaman unsur KBAT dan novel

DESKRIPSI	MARKAH
- Isi cukup (3 isi) / relevan dengan tugas / ayat gramatis	4
- Isi cukup (3 isi) / relevan dengan tugas / ayat kurang gramatis	3
- Isi tidak cukup (2 isi) / ayat gramatis	
- Isi tidak cukup (1 isi) / ayat gramatis	2
- Isi tidak cukup (2 isi) / ayat kurang gramatis	
- Isi tidak cukup (1 isi) / ayat kurang gramatis	1
- Jawapan salah	0

Soalan 6

	Markah
(i) Maksud	
- memiliki / ada / rupa / bentuk / sifat / ragi	2
- <i>mempunyai</i> rupa / bentuk / sifat / ragi	1
- memiliki / ada <i>corak</i>	1

(ii) Langkah-langkah**Bahan 1**

- P1 melakar corak batik menggunakan lilin panas di atas kain putih
 P2 proses mewarna dilakukan mengikut kesesuaian corak
 P3 direndam di dalam sodium silikat
 P4 kain batik direbus

Bahan 2

- P5 memateri kepingan logam menjadi blok
 P6 meletakkan kepingan logam ke atas blok
 P7 blok akan dicelup ke dalam cairan lilin dan dicapkan ke permukaan kain

Bahan 3

- P8 kain batik dijemur di tempat terbuka

Nota: Jawapan calon mestilah berdasarkan semua bahan.

[Maksimum : 4 markah]

[Isi cukup : 3 isi]

(iii) Punca-punca

- P1 persaingan dengan batik jenis lain
 P2 orang ramai kurang meminati batik / permintaan kurang
 P3 pasaran terhad
 P4 memerlukan kos yang tinggi / kos pembuatan batik meningkat
 P5 sukar mendapatkan pekerja mahir
 P6 tiada pewaris untuk meneruskan perusahaan ini

(Punca lain boleh diterima sekiranya sesuai)

[Maksimum : 3 markah]

[Isi cukup : 2 isi]

(iv) Langkah-langkah

- P1 memintanya mengikuti kelas lukisan / kursus berkaitan
- P2 memintanya mencari maklumat di pelbagai media
- P3 mencadangkan supaya mendapatkan pekerja mahir mencipta corak
- P4 mencadangkan agar beliau mendapatkan pandangan daripada rakan yang turut mengusahakan batik
- P5 memintanya menyertai persatuan pengusaha batik untuk berkongsi masalah / idea
- P6 memintanya berkunjung ke pameran batik / tempat mengusahakan batik

(Langkah lain boleh diterima sekiranya sesuai)

[Maksimum: 4 markah]

[Isi cukup : 2 isi]

Soalan 7**(i) Kesan-kesan**

- P1 kita terdedah kepada kehidupan yang bergolak
- P2 pasti kecewa jika / jikalau tidak tabah
- P3 resah / keresahan kerana mengalami derita / penderitaan

Nota : Tidak menyalin bulat-bulat daripada teks puisi

[Maksimum : 2 markah]

[Isi cukup : 2 isi]

(ii) Tindakan-tindakan**Bahan 1**

- P1 Sebelum ditawan, saya sempat menukarkan pakaian seragam dan bertindak sebagai orang awam
- P2 Begitu juga dengan senjata, dapat saya buangkan terlebih awal bagi menyelamatkan nyawa saya.

Bahan 2

- P3 dia segera memuatkan isteri dan anak-anaknya ke dalam perahu lalu mengayuh ke arah bukit yang lebih tinggi
- P4 mengerah tenaga melawan arus yang terlalu deras itu
- P5 motosikal buruknya dibiarkan di situ

Nota : Jawapan calon mestilah berdasarkan kedua-dua bahan

[Maksimum : 3 markah]

[Isi cukup : 2 isi]

(iii) Punca-punca

- P1 mengalami tekanan akademik
- P2 menggunakan media sosial secara tidak terkawal
- P3 mengalami masalah dalam keluarga
- P4 mangsa buli di sekolah
- P5 harapan ibu bapa terlalu tinggi dalam akademik
- P6 kurang didikan agama

(Tindakan lain boleh diterima sekiranya sesuai)

[Maksimum : 3 markah]

[Isi cukup : 2 isi]

(iv) Langkah-langkah

- P1 memberi kata-kata semangat
- P2 saya akan sentiasa menemaninya
- P3 meminta ibu bapa saya melawatnya
- P4 meminta ibu bapa saya berbincang dengan keluarganya
- P5 memberitahu kepada pihak sekolah / kaunselor / guru
- P6 meminta bantuan daripada orang yang disegani
- P7 meminta bantuan orang yang rapat dengannya / rakan-rakan

(Langkah lain boleh diterima sekiranya sesuai)

[Maksimum : 4 markah]

[Isi cukup : 3 isi]

Soalan 8**(i) Perasaan**

- P1 rasa letih yang bukan kepalang
- P2 rasa sayu dalam hatinya.
- P3 memamah jiwa dan batinnya
- P4 benar-benar suatu penyeksaan yang menguji diri
- P5 mendera perasaannya sendiri

Nota : Perlu disalin bulat-bulat daripada petikan

[Maksimum : 4 markah]

[Isi cukup : 3 isi]

6. Baca bahan-bahan yang diberikan dengan teliti. Kemudian jawab soalan-soalan yang berikutnya dengan menggunakan ayat anda sendiri.

Bahan 1

Menurut Kamus Dewan Perdana, patriotisme merujuk perasaan atau semangat cinta akan tanah air dan rela mengorbankan diri untuk mempertahankannya. Oleh itu, untuk menjadi seorang warganegara yang mempunyai nilai patriotisme, kita seharusnya mempunyai kefahaman terhadap sistem pentadbiran negara yang melibatkan ilmu tentang sejarah pentadbiran negara, kemasyarakatan, sistem demokrasi negara, sistem kerajaan dan sistem beraja. Kita juga *perlu bangga* sebagai rakyat Malaysia dengan menghormati raja dan pemimpin negara, menghormati lambang negara seperti jata, bendera, lagu, bahasa serta mempertahankan maruah negara dan menghargai kepelbagaian budaya bangsa. Di samping itu, seorang rakyat juga sewajarnya memiliki perasaan sayang akan negara, iaitu berkorban tanpa mengharapkan sebarang ganjaran atau imbuhan.

Dipetik dan diubah suai daripada
'Menghayati Patriotisme demi Kedaulatan Negara'
oleh Amirah Syazwani Baderol,
Dewan Siswa, Bil. 08/2024

Bahan 2

Usaha menyemai dan menyubur kembali semangat patriotik, iaitu semangat cinta akan negara dalam kalangan remaja perlu dilakukan secara bersungguh-sungguh. Apabila dilihat secara terperinci, sebenarnya terdapat banyak cara yang boleh dijalankan bagi memupuk semangat patriotik dalam kalangan masyarakat di negara kita. Antaranya ialah pihak kerajaan hendaklah menjalankan kempen secara besar-besaran dalam memupuk semangat patriotik antara masyarakat.

Selain itu, semangat patriotik juga perlu dipupuk bermula dari bangku sekolah. Hal ini membolehkan semangat patriotik hidup sehati dalam diri murid seperti peribahasa Melayu iaitu melentur buluh, biarlah dari rebungunya. Sebagai contoh, pihak sekolah boleh mengadakan program seperti sambutan Hari Kemerdekaan peringkat sekolah, nyanyian Lagu Negaraku ketika perhimpunan dan banyak lagi.

Dipetik dan diubah suai daripada
'Semarak semangat patriotisme perlu berterusan'
Oleh Dr Aminudin Mansor
Berita Harian, Ogos 15, 2017

- (i) Berdasarkan Bahan 1, berikan maksud rangkai kata *perlu bangga*. [2 markah]
- (ii) Dengan merujuk **semua bahan**, nyatakan langkah-langkah untuk meningkatkan semangat patriotik dalam kalangan murid. [4 markah]
- (iii) Tidak dapat dinafikan lagi bahawa semangat patriotik dalam kalangan masyarakat semakin luntur. Pada pendapat anda, apakah kesan-kesan yang akan berlaku sekiranya kita tidak mempunyai semangat patriotik dalam diri? [3 markah]
- (iv) Anda mendapati bahawa sekumpulan rakan anda telah memijak dan merosakkan Jalur Gemilang yang digantung di dalam kelas anda. Sebagai seorang murid yang berjiwa patriotik, apakah tindakan anda untuk menangani masalah ini? [4 markah]

- 7 *Baca bahan-bahan di bawah dengan teliti, kemudian jawab soalan-soalan yang berikutnya dengan menggunakan ayat anda sendiri.*

Bahan 1

Menabur Benih Integriti

Integriti,
tertabur keringat menukang hasrat
terlaksana perlakuan seikhlas tulus
tertib akur kualiti terpuji
walau pada saat bersendiri
tanpa sesiapa penyaksi pemerhati.

Menekuni integriti
cabaran terhebat kita hadapi
puing-puing cabaran menyelinap di benak hati
antara laba mewah lupa diri
atau semurni budi mithali pekerti.

Kita yang *meminggirkan amanah*
mengundang parah maruah dan harga diri
visi dan misi hanyut pada nikmat duniawi
kepalsuan ikrar hancurlah seluruh jati diri.
Apalah makna dan buruan keadilan
malah agendanya kelemasan tanpa nafas
ketika hukum hanya tegak pada perasuah
membeli kehidupan dengan kepura-puraan.

Ayuh anak-anak bangsa
ayuh pelaksana amanah tunjang negara
genggam erat jiwa kita
pasakkan ajaran agama menebal rohani di dada
ke medan perang tak perlu angkat senjata
cukup rasuah dan ketamakan tidak dianggap biasa.

Sesungguhnya
integriti terkuat jati diri
merekayasa keperibadian terpuji
di pundak kepimpinan yang bebas korupsi
di situlah tegak masa depan pertiwi.

Dipetik daripada sajak
'Tunas Muda'
oleh Wan Azlida Wan Muda,
Dewan Bahasa dan Pustaka Bil 11, 2020

Suatu petang yang hening lingkungan jam 3 petang, saya bersama beberapa orang pegawai penyiasat dan turut bersama adalah Orang Kena Tuduh (OKT), kami telah bertolak ke lokasi rumah beliau yang terletak di kawasan perumahan Sungai Besar. Sepanjang perjalanan kami dari Teluk Intan ke Sungai Besar Encik Ahmad kelihatan sugul dan hanya mendiamkan diri. Walau bagaimanapun, sewaktu kami menghampiri kawasan perumahan tersebut, Encik Ahmad telah menyatakan sesuatu kepada saya dan beberapa pegawai SPRM yang lain, dia mahu kami membuka gari di tangannya dan berjanji untuk memberikan sepenuh kerjasama kepada kami. Apabila kami bertanya kenapa, dengan secara tiba-tiba Encik Ahmad menangis, dia tidak mahu anak-anak, isteri serta ibunya yang sedang uzur melihat keadaannya sebegini kerana akan memberikan tekanan kepada keluarganya.

Oleh yang demikian, setelah mendapat kebenaran daripada Ketua Cawangan kami, gari telah dibuka sejurus sahaja kami tiba di rumah teres kos sederhana dengan cat kusam setelah 1 jam setengah perjalanan kami.

Dipetik daripada
Cerpen Beginilah Kesudahannya,
Buletin SPRM Bil 1/2021

Bahan 3

i. Berdasarkan **Bahan 1**, berikan maksud rangkai kata *meminggirkan amanah*.

[2 markah]

ii. Dengan merujuk **semua bahan**, nyatakan kesan-kesan rasuah yang dihadapi oleh individu dalam mengharungi kehidupan.

[3 markah]

iii. Sejarah dunia membuktikan bahawa banyak negara yang runtuh kerana pemerintahnya tidak amanah dan mengamalkan rasuah dalam pentadbirannya.

Pada pendapat anda, apakah faktor-faktor yang menyebabkan masyarakat sanggup melakukan perbuatan rasuah.

[3 markah]

iv. Anda merupakan seorang pegawai penguatkuasa Jabatan Pengangkutan Jalan (JPJ) yang berintegriti. Pada suatu hari semasa anda sedang menjalankan tugas memeriksa lesen memandu kenderaan, seorang pemandu cuba memberi anda sejumlah wang untuk mengelak dirinya daripada disaman kerana cukai jalan kenderaannya sudah tamat tempoh.

Sebagai seorang penjawat awam yang jujur dan ikhlas menjalankan tugas, apakah tindakan-tindakan yang akan anda lakukan untuk mengelak daripada menerima wang tersebut.

[4 markah]

BAHAGIAN B : PEMAHAMAN

Markah penuh **35** markah dibahagikan kepada :

Soalan 6 : **13** markah

Soalan 7 : **12** markah

Soalan 8 : **10** markah

Perhatian bagi soalan 6, 7 dan 8

1. Jawapan hendaklah menggunakan ayat anda sendiri.
2. Jawapan hendaklah dalam ayat yang lengkap / sempurna.
3. Jawapan bagi soalan 8 hendaklah berdasarkan mana-mana novel yang dipelajari.
4. Jika disalin bulat-bulat daripada teks dan jawapan itu betul, berikan separuh (50%) daripada markah yang diperuntukkan sahaja.

Panduan Pemarkahan Soalan Pemahaman

1. Soalan 2 markah : Pemahaman teks dan novel

DESKRIPSI	MARKAH
- Jawapan tepat mengikut konteks / isi cukup / ayat gramatis	2
- Jawapan tepat mengikut konteks / isi cukup / ayat tidak gramatis	1
- Jawapan kurang tepat / isi tidak cukup	
- Jawapan salah	0

2. Soalan 3 markah : Pemahaman unsur KBAT

DESKRIPSI	MARKAH
- Isi cukup (2 isi) / relevan dengan tugas / ayat gramatis	3
- Isi cukup (2 isi) / relevan dengan tugas / ayat kurang gramatis	2
- Isi tidak cukup (1 isi) / ayat gramatis	
- Isi tidak cukup (1 isi) / ayat tidak gramatis	1
- Jawapan salah	0

3. Soalan 4 markah : Pemahaman berdasarkan teks

DESKRIPSI	MARKAH
- Isi cukup (3 isi) / menyentuh semua bahan / relevan dengan tugas / ayat gramatis	4
- Isi cukup (3 isi) / menyentuh semua bahan / relevan dengan tugas / ayat kurang gramatis	3
- Isi tidak cukup (2 isi) / ayat gramatis	
- Isi tidak cukup (1 isi) / ayat gramatis	2
- Isi tidak cukup (2 isi) / ayat kurang gramatis	
- Isi tidak cukup (1 isi) / ayat kurang gramatis	1
- Jawapan salah	0

Soalan 6

i) Berdasarkan Bahan 1, berikan maksud rangkai kata *perlu bangga*.

- mesti/harus/patut/pasti megah/besar hati

[2 markah]

- mesti bangga [1 markah]
- perlu megah/besar hati [1 markah]

ii) Dengan merujuk semua bahan, nyatakan langkah-langkah untuk meningkatkan semangat patriotik dalam kalangan murid.

[4 markah]

Bahan 1

P1	Kita seharusnya mempunyai kefahaman terhadap sistem pentadbiran negara.	1
P2	Kita juga perlu bangga sebagai rakyat Malaysia	1
P3	Seorang rakyat juga sewajarnya memiliki perasaan sayang akan negara	1

Bahan 2

P4	Pihak kerajaan hendaklah menjalankan kempen secara besar-besaran dalam memupuk semangat patriotik antara masyarakat.	1
P5	Semangat patriotik juga perlu dipupuk bermula dari bangku sekolah.	1

Bahan 3

P6	Ibu bapa harus menyuntik semangat patriotik dalam jiwa anak-anak.	1

Nota : Jawapan calon mestilah berdasarkan semua bahan.

[Maksimum : 4 markah]

[Isi cukup : 3 isi]

iii) Pada pendapat anda, apakah kesan-kesan yang akan berlaku sekiranya kita tidak mempunyai semangat patriotik dalam diri?

[3 markah]

P1	politik negara tidak stabil	1
P2	berlaku campur tangan kuasa luar dalam pentadbiran	1
P3	kedaulatan/ kemerdekaan negara tergugat/ mudah dijajah	1
P4	negara tidak membangun/ekonomi terjejas/merosot	1
P5	hasil ekonomi dieksploitasi orang luar/ kuasa asing	1

P6	negara kucar-kacir/ huru-hara	1
----	-------------------------------	---

(kesan lain boleh diterima sekiranya sesuai)

[Maksimum : 3 markah]

[Isi cukup : 2 isi]

iv) Sebagai seorang murid yang berjiwa patriotik, apakah tindakan-tindakan anda untuk menangani masalah ini. [4 markah]

P1	menasihati/menegur mereka agar tidak melakukan perkara tersebut	1
P2	melaporkan kepada guru disiplin atau guru kelas	1
P3	membawa berjumpa guru kaunselor	1
P4	memaklumkan kepada ibu bapa mereka	1
P5	menerangkan kepentingan/kebaikan menjaga Jalur Gemilang	1

(Tindakan lain boleh diterima sekiranya sesuai)

[Maksimum : 4 markah]

[Isi cukup : 3 isi]

SOALAN 7 – PETIKAN SASTERA

SKEMA

- i. Maksud *meminggirkan amanah*
 - Mengetepikan/mengesampingkan kepercayaan/tanggungjawab 2
 - Meminggirkan kepercayaan/tanggungjawab 1
 - Mengetepikan amanah 1
- ii. Kesan-kesan

Bahan 1

P1	mengejar kemewahan / godaan harta benda	1
P2	lupa diri	1
P3	lupa tanggungjawab	1
P4	hilang budi bahasa dan budi pekerti	1

Bahan 2

P1	memberi tekanan kepada keluarganya	1
----	------------------------------------	---

Bahan 3

P1	Reputasi dan imej syarikat terjejas	1
P2	Moral kakitangan merosot	1
P3	Status sebagai majikan terpilih tercemar	1
P4	Kesan buruk kepada nilai saham	1
P5	Hubungan dengan pihak berkuasa tidak baik	1

Nota : Jawapan calon mestilah daripada bahan 1 dan bahan 2

[Maksimum : 3 markah]

[Isi cukup : 2 isi]

iii. Punca-punca/ faktor-faktor **rasuah**

P1	kurang didikan agama	1
P2	masalah ketulusan sistem pentadbiran negara/ undang-undang yang longgar	1
P3	pihak berkuasa tidak serius menangani gejala rasuah	1
P4	tekanan/desakan hidup/kos hidup yang tinggi	1
P5	gaji yang rendah.	1
P6	masalah birokrasi dalam pentadbiran	1
P7	kelemahan kepimpinan	1
P8	peluang menerima rasuah terbuka	1

Nota : Faktor-faktor lain yang sesuai diterima

[Maksimum : 3 markah]

[Isi cukup : 2 isi]

iv. Tindakan-tindakan:

P1	menolak pemberian wang/hadiah	1
P2	memberi nasihat/ teguran	1
P3	memberi amaran yang keras supaya tidak mengulangi perbuatan tersebut	1
P4	melaporkan kepada pihak atasan/ pihak berkuasa	1
P5	menyebarkan luas tentang kesan negatif amaran rasuah	1
P6	menularkan di media sosial	1

Nota : Tindakan lain yang sesuai diterima

[Maksimum : 4 markah]

BAHAGIAN B : PEMAHAMAN

[35 markah]

6 Baca **Bahan 1** dan **Bahan 2** yang diberikan dengan telitinya. Kemudian jawab soalan-soalan yang berikutnya dengan menggunakan ayat anda sendiri.

Bahan 1

Buli merupakan perbuatan yang tidak bertamadun kerana melanggar tatasusila kehidupan manusia sejagat. Isu ini telah *menimbulkan kerisauan* bukan sahaja dalam kalangan ibu bapa dan pihak sekolah, malah turut membimbangkan negara dalam aspek melahirkan generasi yang terdidik akhlaknya. Kajian mendapati bahawa faktor kurangnya kasih sayang dalam sesebuah keluarga merupakan punca berlakunya gejala buli. Anak yang kurang mendapat kasih sayang akan berasa seperti orang asing dalam keluarganya sendiri. Mereka akan memberikan tekanan kepada orang lain kerana tiada tempat untuk mengadu dan akan melepaskan tekanan tersebut dengan membuli orang lain. Selain itu, terdapat juga kes buli yang berlaku disebabkan oleh pengaruh rakan sebaya. Tekanan daripada rakan sebaya boleh membuatkan pelajar tidak mempunyai pilihan lain, selain melakukan perkara yang sama, iaitu membuli rakan yang lemah.

Dipetik dan diubah suai daripada
'Nilai Murni Membendung Gejala Buli'
oleh Ilhami Hisham,
Dewan Siswa, Bil. 05/2024

(i) Berdasarkan **Bahan 1**, nyatakan tindakan keluarga Pak Tua terhadap tanah yang diwarisi oleh Pak Tua daripada bapa mertuanya. [2 markah]

(ii) Berdasarkan **setiap bahan**, nyatakan kesan-kesan sekiranya alam sekitar tidak dijaga dengan baik. [3 markah]

(i) Banjir merupakan fenomena semula jadi yang berpunca daripada hujan lebat dalam tempoh yang panjang.

Pada pendapat anda, selain faktor semula jadi, apakah faktor-faktor berlakunya banjir yang berpunca daripada aktiviti manusia? [3 markah]

(ii) Di sekolah, kita sering mendengar tentang pengawas sekolah dan pengawas pusat sumber. Kedua-duanya mempunyai satu matlamat iaitu untuk memastikan murid mematuhi peraturan yang ditetapkan. Pihak sekolah boleh mewujudkan satu jawatan baharu, iaitu pengawas alam sekitar.

Sebagai seorang murid yang cinta akan alam sekitar, apakah peranan yang perlu kamu lakukan jika terpilih sebagai pengawas alam sekitar di sekolah kamu? [4 markah]

- 7 Baca bahan-bahan di bawah dengan teliti, kemudian jawab soalan-soalan yang berikutnya dengan menggunakan ayat anda sendiri.

Bahan 1

Tanah yang diwarisi oleh Pak Tua daripada bapa mentuanya dibiarkan menjadi hutan simpan. Pak Tua hanya membersihkan sedikit sahaja kawasan untuk tapak rumah dan untuk dusun buah-buahan. Hanya dengan cara itu Pak Tua berasa dia dapat menebus kesalahan memusnahkan hutan. Mak Tua yang melayan cucu-cucu menanyakan anak-anaknya iaitu Ajam, Bakar, Melati dan Budi sama ada mereka sudah dapat mencari pekerja untuk menjaga kawasan dusun dan hutan kerana kecurian kayu balak makin menjadi-jadi. Mak Tua takut kalau tidak dijaga, habis kayu balak dicuri. Bakar memberitahu mereka sudah mencari dan bulan depan akan mula bekerja. Melati memberitahu bahawa mereka merancang untuk menjadikan kawasan hutan bapanya kawasan pelancongan kerana ada aliran sungai yang boleh diperbesar menjadi kolam memancing ikan, mereka boleh meniru kawasan pelancongan seperti Lembah Danum di Lahat Datu, Sulaman Resort di Tuaran, atau Sukau.

Dipetik daripada cerpen 'Hutan Rimba'
dalam antologi *Dirgahayu Bahasaku*,
Kementerian Pendidikan Malaysia.

Bahan 2**GURINDAM ALAM SEKITAR**

Jika alam kita pelihara,
Hidup tenang hati gembira.

Jika kita saling bersatu,
Alam sekitar terjaga tentu.

Jika kita mampankan alam,
Hidup kita tidak kelam.

Jika alam menghiu damai,
Jiwa tenang kasih tersemam.

Jika alam kita cemari,
Kelak bencana sukar dihindari.

Jika amalkan kitar semula,
Alam ceria nasib terbela.

Jika kita beraja nafsu,
Alam indah menjadi lesu.

Jika alam bersih dan indah,
Hidup selesa tiada gundah.

Jika alam tercemar sampah,
Rezeki tidak lagi melimpah.

Alias bin Derais,
Buku Teks Bahasa Melayu Tingkatan 5
Kementerian Pendidikan Malaysia

Bahan 2

- (i) Berdasarkan **Bahan 1**, berikan maksud rangkai kata *menimbulkan kerisauan*.
[2 markah]
- (ii) Dengan merujuk semua **Bahan 1 dan Bahan 2**, nyatakan faktor - faktor yang menyebabkan gejala buli berlaku dalam kalangan murid.
[3 markah]
- (iii) Perbuatan buli boleh mengakibatkan kecederaan fizikal dan penderitaan mental yang serius jika tidak ditangani dengan segera.
Pada pendapat anda, apakah tanda-tanda yang menunjukkan murid telah menjadi mangsa buli?
[4 markah]
- (iv) Pergaduhan yang kerap berlaku dalam kalangan anak-anak sehingga melibatkan serangan fizikal ataupun lisan turut membentuk tingkah laku buli. Masalah ini tidak boleh dipandang enteng kerana perlakuan ini akan menyebabkan berlakunya gejala buli.
Sebagai ibu bapa yang bertanggungjawab, cadangkan langkah-langkah yang boleh diambil untuk menangani gejala buli ini.
[4 markah]

BAHAGIAN B : PEMAHAMAN

Markah penuh **35** markah dibahagikan kepada:

Soalan 6 : **12** markah

Soalan 7 : **13** markah

Soalan 8 : **10** markah

Perhatian bagi soalan 6, 7 dan 8

- ❖ Jawapan hendaklah menggunakan ayat anda sendiri.
- ❖ Jawapan hendaklah dalam ayat yang lengkap / sempurna.
- ❖ Jawapan bagi soalan 8 hendaklah berdasarkan mana-mana novel yang dipelajari.
- ❖ Jika disalin bulat-bulat daripada teks dan jawapan itu betul, berikan separuh (50%) daripada markah yang diperuntukkan sahaja.

Panduan pemarkahan soalan pemahaman**1. Soalan 2 markah : Pemahaman berdasarkan teks**

DESKRIPSI	MARKAH
- Jawapan tepat mengikut konteks / isi cukup / ayat gramatis	2
- Jawapan tepat mengikut konteks / isi cukup / ayat tidak gramatis	1
- Jawapan kurang tepat / isi tidak cukup	
- Jawapan salah	0

2. Soalan 3 markah : Pemahaman berdasarkan teks dan unsur KBAT

DESKRIPSI	MARKAH
- Isi cukup / menyentuh semua bahan / relevan dengan tugas / ayat gramatis	3
- Isi cukup / menyentuh semua bahan / relevan dengan tugas / ayat kurang gramatis	2
- Isi tidak cukup / menyentuh semua bahan / ayat gramatis	
- Isi tidak cukup / tidak menyentuh semua bahan	1
- Jawapan salah	0

3. Soalan 4 markah : Pemahaman unsur KBAT dan novel

DESKRIPSI	MARKAH
- Isi cukup (3 isi) / relevan dengan tugas / ayat gramatis	4
- Isi cukup (3 isi) / relevan dengan tugas / ayat kurang gramatis	3
- Isi tidak cukup (2 isi) / ayat gramatis	
- Isi tidak cukup (2 isi) / ayat kurang gramatis	2
- Isi tidak cukup (1 isi) / ayat gramatis	
- Isi tidak cukup (1 isi) / ayat kurang gramatis	1
- Jawapan salah	0

Soalan 6 – Pemahaman Petikan Umum**Markah****(i) Maksud menimbulkan kerisauan**

- mengemukakan/membangkitkan/menerbitkan
kekacauan/kegelisahan/kebimbangan 2
- *menimbulkan* kekacauan/kegelisahan/kebimbangan 1
- mengemukakan/membangkitkan/menerbitkan *kerisauan* 1

(ii) Faktor-faktor gejala buli**Bahan 1**

P1 kurangnya kasih sayang dalam sesebuah keluarga

P2 pengaruh rakan sebaya

Bahan 2

P3 tidak berpuas hati

P4 hanya sekadar gurauan atau berseronok

P5 berhasrat untuk capai kepuasan dengan buli

P6 mempunyai masalah mental

P7 ingin menunjukkan kuasa dan kemampuannya

Nota: Jawapan calon mestilah berdasarkan Bahan 1 dan Bahan 2

[Maksimum : 3 markah]

[Isi cukup : 2 isi]

(iii) Tanda-tanda menjadi mangsa buli

P1 tidak mahu ke sekolah

P2 prestasi pelajaran mula menurun

P3 mula menyendiri dan tidak mahu bersosial

P4 susah hendak tidur

P5 kerap menangis

P6 semakin kurang bercakap

P7 kurang selera makan dan sering termenung

P8 mempunyai kesan luka pada anggota fizikal

P9 sering berpura-pura sakit

P10 kemurungan

(Tanda lain boleh diterima sekiranya sesuai)

[Maksimum : 4 markah]

[Isi cukup : 3 isi]

(iv) **Tindakan-tindakan ibu bapa**

- P1 memupuk sikap toleransi/hormat menghormati dalam diri anak-anak
- P2 menasihati/menegur anak-anak
- P3 memberi didikan agama/moral
- P4 memberi tindakan sewajarnya terhadap anak-anak
- P5 memastikan anak-anak bebas daripada pengaruh buruk
- P6 menjadi contoh teladan yang baik

(Tindakan lain boleh diterima sekiranya sesuai)

[Maksimum : 4 markah]

[Isi cukup : 3 isi]

Soalan 7 – Pemahaman Petikan Sastera**(i) Tindakan keluarga Pak Tua**

- dibiarkan menjadi hutan simpan
- membersihkan sedikit sahaja kawasan untuk tapak rumah
- dusun buah-buahan
- kawasan pelancongan

[Maksimum : 2 markah]

[Isi cukup : 2 isi]

(ii) Kesan-kesan alam sekitar tidak dijaga**Bahan 1**

P1 Kecurian kayu balak makin menjadi-jadi

P2 habis kayu balak dicuri

Bahan 2

P3 Bencana yang datang sukar dielakkan

(Kelak bencana sukar dihindari) -puisi

P4 Alam yang indah akan bertambah suram

(Alam indah menjadi lesu) -puisi

P5 Rezeki yang akan diperoleh semakin berkurang

(Rezeki tidak lagi melimpah) -puisi

Nota : Jawapan calon mestilah berdasarkan Bahan 1 dan Bahan 2.

[Maksimum : 3 markah]

[Isi cukup : 2 isi]

(iii) Faktor-faktor berpunca daripada aktiviti manusia

P1 pembalakan yang tidak mampan

P2 sistem perparitan tidak dikawal selia

P3 ketiadaan sistem tadahan air

P4 pembuangan sisa domestik / sisa industri ke dalam saliran

P5 pembangunan pesat yang tidak terkawal

(Faktor lain boleh diterima sekiranya sesuai)

[Maksimum : 3 markah]

[Isi cukup : 2 isi]

SULIT

10

1103/2

(iv) Peranan sebagai pengawas alam sekitar

- P1 memastikan tiada pembaziran air / elektrik
- P2 memastikan tiada kawasan kotor / terbiar
- P3 memastikan tiada aktiviti yang merosakkan tanaman
- P4 melaksanakan aktiviti berterusan berkaitan alam sekitar

(Peranan lain boleh diterima sekiranya sesuai)

[Maksimum : 4 markah]

[Isi cukup : 3 isi]

Bahagian B: Pemahaman

[35 markah]

- 6 Baca **Bahan 1** dan **Bahan 2** yang diberikan dengan teliti. Kemudian jawab soalan-soalan yang berikutnya dengan menggunakan ayat anda sendiri.

Bahan 1

Kerjaya seorang guru mempunyai nilai yang unik kerana menuntut kecekalan dan semangat mendidik yang tinggi. Mereka sanggup mengorbankan masa dan tenaga demi memastikan murid-murid mendapat ilmu. Pengorbanan dan jasa mereka ini tidak mampu diukur biarpun dengan segunung intan permata. Guru berperanan merancang dan menyediakan Bahan Bantu Mengajar (BBM) yang secukupnya sebelum proses pengajaran dan pembelajaran (PdP). Guru juga bertindak sebagai penilai bagi mengesan tahap penguasaan murid-murid terhadap topik pembelajaran yang telah diajar dan menjalankan aktiviti pemulihan bagi menangani permasalahan ini. Oleh itu, persiapan serta strategi yang teratur perlu dilaksanakan bagi mencapai objektif membentuk kemenjadian murid demi kemajuan negara.

Dipetik dan diubah suai daripada
'Guru sebagai Watak Utama di Sebalik Kejayaan Murid'
oleh Siti Nurul Shawati Mohammed Razali
Sinar Bestari, 7 Julai 2021

Bahan 2

Seorang guru diyakini mampu memberikan impak positif terhadap usaha *mendukung hasrat* kerajaan dalam pemugaran nilai madani kepada generasi kini. Peranan seorang guru amat penting dalam pembinaan kekuatan intelek bagi menjadi sumber rujukan dalam bidang masing-masing. Guru juga perlu mengadun nilai kepimpinan berwibawa seperti yang digariskan dalam konteks moral. Darjat seorang guru dipandang tinggi kerana guru merupakan insan kedua terpenting dalam kehidupan seorang anak selepas ibu bapa. Sebagai agen perubahan yang berkesan, seorang guru perlu mengikut arus perdana pendidikan semasa untuk mencapai tahap kemajuan yang berperadaban tinggi dan bersepadu. Sesungguhnya, peranan guru sangat signifikan dan relevan kerana mereka sangat dekat dengan jiwa anak-anak bangsa.

Dipetik dan diubah suai daripada
'Sumbangan Guru dalam Pembentukan Generasi MADANI'
oleh Prof. Madya Dr. Khairunneezam Mohd Noor
Blog Malaysia Madani, 16 Mei 2023

[Lihat halaman sebelah

(i) Berdasarkan **Bahan 2**, berikan maksud rangkai kata *mendukung hasrat*.
[2 markah]

(ii) Dengan merujuk **Bahan 1** dan **Bahan 2**, nyatakan peranan-peranan seorang guru.
[3 markah]

(iii) Guru merupakan insan yang menyumbangkan jasanya tanpa mengira masa dan tenaga kepada murid.

Pada pendapat anda, apakah cara-cara yang perlu dilakukan oleh seseorang murid untuk menghargai jasa guru?

[3 markah]

(iv) Anda bercita-cita untuk menjadi seorang guru. Setelah menduduki ujian kecenderungan minat, anda mendapati kecenderungan minat anda bukan dalam bidang keguruan. Walau bagaimanapun, anda tetap ingin meneruskan cita-cita untuk menjadi seorang guru.

Apakah persediaan-persediaan yang perlu anda lakukan untuk memastikan cita-cita anda tercapai?

[4 markah]

- 7 Baca bahan-bahan di bawah dengan teliti, kemudian jawab soalan-soalan yang berikutnya dengan menggunakan ayat anda sendiri.

Bahan 1**BERBUAT ISTANA ZAMAN DAHULU**

Baginda menitahkan orang besar empat,
Membuat istana puri berkota;
Lalu dipanggil Pawang Raja.
Pawang mengerah orang bekerja,
Empat puluh empat tukang dan utas,
Siang malam tidak berhenti.

Tujuh bulan tujuh purnama,
Istana siap dengan alatnya;
Besar tersergam sembilan ruang,
Sepuluh dengan rembat gantung,
Sebelas dengan pancung serong,
Dua belas dengan anjung tinggi.

Tiga sudut menteri delapan,
Tiang panjang maharaja lela,
Tiang tengah syukur menanti;
Galang-galanganya ular berang,
Kasau kecil puteri menyembah,
Kasau lentik helang berbega.

Berbunga sawa mengelempai,
Bertakuk bersedelinggam,
Berjenang berbatu kawi,
Berselimpat ukir Jawa,
Lilit-melilit akar Cina;
Garam sebuku sisa jeragan,
Bunga kenanga dimakan ular,
Layang-layang di pintu Raja.

Istana siap tukang pun mati,
Tiada orang dapat meniru;
Dipersembahkan kepada baginda suami isteri.

Kalung Bunga Za'aba, 2008
Dewan Bahasa dan Pustaka

Bahan 2

Menurut cerita turun-temurun, rumah itu sewaktu awal dibina begitu gagah dan utuh kelihatannya di mata semua. Binaannya penuh seni. Pada tingkap dan kekisi terdapatnya ukiran halus tebuk timbul bercorakkan bunga. Di bahagian hadapan rumah pula terdapatnya anjung luas, tempat orang lelaki duduk berbincang atau bergurau senda. Pada bahagian atasnya, diolah bumbung cerun bertingkat, yang berupaya menyalurkan hawa panas keluar di antara sela rongga atas bawah. Tidak sekadar itu, ditambah pula binaan tebar layar daripada kayu cengal bagi pengudaraan yang lebih dingin. Akan tetapi, itu cerita zaman dahulu. Sejak *musim berkalih* membawa angin kencang yang menggila, rumah pusaka itu seakan meniti hari untuk rebah ke bumi.

Dipetik dan diubah suai daripada
cerpen *Lompat Tikam*
oleh Ghazal Fansuri
Berita Harian Online, 29 November 2022

- (i) Berdasarkan **Bahan 2**, berikan maksud rangkai kata *musim berkalih*. [2 markah]
- (ii) Dengan merujuk **semua bahan**, nyatakan unsur alam yang terdapat pada binaan bangunan tersebut. [3 markah]
- (iii) Bangunan Sultan Abdul Samad dan Istana Seri Menanti antara seni bina asal yang mempunyai nilai sejarah.

Pada pendapat anda, apakah kepentingan-kepentingan mengekalkan seni bina asal pada setiap bangunan bersejarah?

[4 markah]

- (iv) Di tempat tinggal anda terdapat bangunan bersejarah yang terbiar.

Sebagai penduduk yang prihatin, apakah tindakan-tindakan anda untuk memelihara dan memulihara bangunan bersejarah tersebut?

[4 markah]

Bahagian B: Pemahaman

Markah penuh **35** markah dibahagikan kepada:

Soalan 6: **12** markah

Soalan 7: **13** markah

Soalan 8: **10** markah

Perhatian bagi soalan 6, 7 dan 8:

1. Jawapan hendaklah menggunakan ayat anda sendiri.
2. Jawapan hendaklah dalam ayat yang lengkap/ sempurna.
3. Jawapan bagi soalan 8 hendaklah berdasarkan mana-mana novel yang dipelajari.
4. Jika disalin bulat-bulat daripada teks dan jawapan itu betul, berikan separuh (50%) daripada markah yang diperuntukkan sahaja.

Panduan Pemarkahan Soalan Pemahaman**i. Soalan 2 markah: Pemahaman berdasarkan teks**

DESKRIPSI	MARKAH
Jawapan tepat mengikut konteks/ isi cukup/ ayat gramatis.	2
Jawapan tepat mengikut konteks/ isi cukup/ ayat tidak gramatis.	1
Jawapan kurang tepat/ isi tidak cukup.	
Jawapan salah.	0

ii. Soalan 3 markah: Pemahaman berdasarkan teks dan unsur KBAT

DESKRIPSI	MARKAH
Isi cukup/ menyentuh semua bahan/ relevan dengan tugas/ ayat gramatis.	3
Isi cukup/ menyentuh semua bahan/ relevan dengan tugas/ ayat <i>kurang</i> gramatis.	2
Isi tidak cukup/ menyentuh semua bahan/ ayat gramatis.	
Isi tidak cukup/ tidak menyentuh semua bahan.	1
Jawapan salah.	0

iii. Soalan 4 markah: Pemahaman unsur KBAT dan novel

DESKRIPSI	MARKAH
Isi cukup (3 isi)/ relevan dengan tugas/ ayat gramatis.	4
Isi cukup (3 isi)/ relevan dengan tugas/ ayat <i>kurang</i> gramatis.	3
Isi tidak cukup (2 isi)/ ayat gramatis.	
Isi tidak cukup (2 isi)/ ayat <i>kurang</i> gramatis.	2
Isi tidak cukup (1 isi)/ ayat gramatis.	
Isi tidak cukup (1 isi)/ ayat <i>kurang</i> gramatis.	1
Jawapan salah.	0

Soalan 6 – Pemahaman

(i) Maksud *mendukung hasrat* ialah...

- menyokong/ memikul/ menggalas harapan/ cita-cita/ keinginan/ aspirasi [2m]
- menyokong/ memikul/ menggalas hasrat [1m]
- mendukung harapan/ cita-cita/ keinginan/ aspirasi [1m]

[Maksimum: 2 markah]

(ii) Merujuk **Bahan 1** dan **Bahan 2**, peranan-peranan seorang guru ialah...

Bahan 1

- P1- sanggup mengorbankan masa dan tenaga demi memastikan murid-murid mendapat ilmu [1m]
- P2- merancang dan menyediakan Bahan Bantu Mengajar (BBM) yang secukupnya [1m]
- P3- bertindak sebagai penilai bagi mengesan tahap penguasaan murid-murid terhadap topik pembelajaran yang telah diajar [1m]
- P4- menjalankan aktiviti pemulihan bagi menangani permasalahan ini [1m]

[Isi cukup: 1 isi]

Bahan 2

- P5- bagi menjadi sumber rujukan dalam bidang masing-masing [1m]
- P6- perlu mengadun nilai kepimpinan berwibawa [1m]
- P7- perlu mengikut arus perdana pendidikan semasa [1m]

[Isi cukup: 1 isi]

[Maksimum: 3 markah]

[Calon perlu mengemukakan jawapan daripada kedua-dua bahan]

(iii) Pada pendapat saya, **cara-cara** yang perlu dilakukan oleh seorang murid untuk menghargai jasa guru ialah...

- P1- memberikan hadiah/ penghargaan [1m]
- P2- mengadakan sambutan hari guru [1m]
- P3- memperoleh keputusan yang cemerlang dalam akademik/ kokurikulum [1m]
- P4- menghormati guru/ bertutur dengan bahasa yang sopan [1m]
- P5- mengeratkan hubungan dengan guru/ sering bertanya khabar/ menziarahi guru [1m]
- P6- membantu guru secara sukarela [1m]
- P7- mendoakan kesejahteraan guru [1m]

(Cara lain boleh diterima sekiranya sesuai)

[Maksimum: 3 markah]

[Isi cukup: 2 isi]

[Lihat halaman sebelah

(iv) **Persediaan-persediaan** yang perlu dilakukan untuk memastikan cita-cita saya tercapai ialah...

P1- menghadiri karnival kerjaya. [1m]

P2- mendapatkan nasihat/ pandangan/ pengalaman kaunselor/ guru. [1m]

P3- berbincang dengan ibu bapa/ keluarga. [1m]

P4- belajar bersungguh-sungguh untuk memperoleh keputusan yang cemerlang. [1m]

P5- mencari/ mendapatkan maklumat tentang kerjaya keguruan dalam laman sesawang/ media sosial. [1m]

(Persediaan lain boleh diterima sekiranya sesuai)

[Maksimum: 4 markah]

[Isi cukup: 3 isi]

Soalan 7 – Pemahaman Sastera

(i) Maksud *musim berkalih* ialah...

- masa/ waktu/ tempoh /jangka waktu berganti/ bertukar/ berubah [2m]

- masa/ waktu/ tempoh /jangka waktu berkalih [1m]

- musim berganti/ bertukar/ berubah [1m]

(ii) Dengan merujuk **semua bahan**, unsur alam yang terdapat pada binaan bangunan tersebut..

Bahan 1

P1- ular [1m]

P2- helang [1m]

P3- berbunga sawa [1m]

P4- berbatu kawi [1m]

P5- akar cina [1m]

P6- garam [1m]

P7- bunga kenanga [1m]

Bahan 2

P8- bunga [1m]

P9- kayu cengal [1m]

P10- angin [1m]

P11- bumi [1m]

[Maksimum: 3 markah]

[Isi cukup: 2 isi]

[Calon perlu mengemukakan jawapan daripada kedua-dua bahan]

(iii) Pada pendapat anda, **kepentingan-kepentingan** mengekalkan seni bina asal pada setiap bangunan bersejarah ialah...

- P1- menarik minat pelancong untuk melawat bangunan bersejarah tersebut [1m]
- P2- mengekalkan keunikan identiti negara [1m]
- P3- menjadi sumber penyelidikan dan pendidikan [1m]
- P4- memupuk semangat patriotik dalam kalangan rakyat malaysia [1m]
- P5- menjadi bukti kukuh kepada generasi akan datang tentang peristiwa bersejarah [1m]
- P6- memacu ekonomi penduduk setempat [1m]
- P7- mewujudkan peluang pekerjaan [1m]

(Kepentingan lain boleh diterima sekiranya sesuai)

[Maksimum: 4 markah]

[Isi cukup: 3 isi]

(iv) Sebagai penduduk yang prihatin, **tindakan-tindakan** saya untuk memelihara dan memulihara bangunan bersejarah tersebut ialah...

- P1- memaklumkan kepada Jabatan Muzium/ pihak berkuasa/ pihak bertanggungjawab untuk mewartakan bangunan tersebut [1m]
- P2- mencadangkan kepada Jabatan Arkib Negara melakukan penyelidikan dan pembangunan terhadap bangunan demi kelestarian seni bina [1m]
- P3- memberitahu kepada Pihak Berkuasa Tempatan memastikan bangunan ini terpelihara [1m]
- P4- meminta bantuan kerajaan untuk mewujudkan agensi pengurusan seni bina bangunan [1m]
- P5- mencadangkan kepada pihak yang bertanggungjawab boleh menjadikan bangunan ini sebagai muzium/ galeri seni agar ciri-ciri seni bina dapat dikekalkan. [1m]
- P6- mempromosikan kepada pelbagai pihak boleh menggunakannya sebagai lokasi penggambaran/ iklan supaya seni bina tersebut terjaga/ nilai komersial [1m]
- P7- memaklumkan kepada ketua kampung/ ibu bapa tentang potensi membangunkan bangunan bersejarah yang terbiar [1m]
- P8- mengajak pihak berkuasa untuk mengadakan lawatan ke bangunan bersejarah terbiar tersebut [1m]
- P9- memaklumkan kepada pihak polis agar bangunan bersejarah tersebut tidak dijadikan sarang jenayah [1m]

(Tindakan lain boleh diterima sekiranya sesuai)

[Maksimum: 4 markah]

[Isi cukup: 3 isi]

BAHAGIAN B : PEMAHAMAN

[35 markah]

- 6 Baca **Bahan 1** dan **Bahan 2** yang diberikan dengan teliti. Kemudian jawab soalan-soalan yang berikutnya dengan menggunakan ayat anda sendiri.

Bahan 1

Pentadbiran Aeronatik dan Angkasa Lepas Negara (NASA) dan National Oceanic and Atmospheric Administration (NOAA) Amerika Syarikat melaporkan bahawa suhu purata permukaan bumi pada tahun 2023 adalah yang paling panas. Menurut pentadbir NASA, Bill Nelson, laporan suhu global NASA dan NOAA mengesahkan bahawa kita sedang *mengalami krisis* iklim. Perubahan iklim ini disebabkan oleh pelepasan bahan api fosil dan kesannya dapat dilihat dalam kejadian gelombang haba, hujan lebat dan banjir.

Aktiviti penyahhutan yang tidak terkawal juga menjadi faktor berlakunya perubahan iklim. Aktiviti ini telah memusnahkan hutan sebagai sumber perangkap karbon dioksida utama bumi. Fenomena alam semula jadi seperti El Nino dan La Nina juga menyebabkan keadaan semakin buruk. Masyarakat dunia perlu membuka mata kerana setiap individu berperanan untuk menjaga bumi ini, bukan sahaja untuk kita diami pada hari ini, malah untuk menjadi tinggalan kepada generasi akan datang.

Dipetik dan diubah suai daripada
'Krisis Iklim: Tahun 2023 Sebagai Tahun Paling Panas'
Oleh Rashid Ating
Dewan Kosmik

Bahan 2

Menurut kajian oleh The World Bank, keluasan hutan di dunia telah mengecil sehingga 1.3 juta kilometer persegi dalam tempoh 25 tahun yang lepas. Dianggarkan bahawa sebanyak 10 juta kilometer persegi hutan di seluruh dunia telah musnah dek pembangunan sejak bermulanya abad ke-20. Flora dan fauna turut terancam akibat pengecilan kawasan hutan yang menjadi habitat hidupan ini. Pembangunan yang tidak terancang dan perbuatan manusia yang tidak beretika telah menyebabkan perubahan iklim. Masalah ini turut dihadapi oleh negara lain di dunia dan secara tidak langsung telah mendatangkan pelbagai kesan negatif khususnya kepada alam sekitar.

Dipetik dan diubahsuai daripada
'Flora dan Fauna Milik Semua'
Oleh Adlina Ahmad
Dewan Siswa Bil. 10 2020

- (i) Berdasarkan **Bahan 1**, berikan maksud *mengalami krisis*. [2 markah]
- (ii) Berdasarkan **Bahan 1** dan **Bahan 2**, apakah faktor yang menyebabkan perubahan iklim dunia? [3 markah]
- (iii) Selain kenaikan paras air laut, perubahan iklim juga akan mengakibatkan peningkatan suhu secara mendadak atau gelombang haba. Fenomena gelombang haba iaitu cuaca panas dan kering turut melanda negara sejak Julai 2023.

Pada pendapat anda, apakah kesan-kesan apabila berlakunya fenomena gelombang haba? [4 markah]

- (iv) Tempat kediaman anda terletak berhampiran dengan kawasan pinggir hutan. Berikutan cuaca kering dan panas dengan suhu melebihi 37 darjah Celsius selama beberapa hari, kawasan pinggir hutan telah terbakar.

Sebagai seorang remaja yang tinggal di kawasan perumahan itu, apakah tindakan awal yang perlu anda lakukan setelah melihat kejadian tersebut? [3 markah]

[Lihat halaman sebelah
SULIT

- 7 Baca bahan-bahan di bawah dengan teliti, kemudian jawab soalan-soalan yang berikutnya dengan menggunakan ayat anda sendiri.

Bahan 1

"Itu sumpahan kerana kamu melanggar pantang larang!"

"Orang berpantang jaga diri. Jaga tingkah laku. Jaga perbuatan. Boleh pula suami kamu patahkan kaki katak untuk dijadikan umpan memancing haruan."

Aku terdiam dek kerana bentakan suara keras itu terasa hinggap menampar jasad.

Kepercayaan pada unsur-unsur mitos dan tahyul masih menebal dalam kalangan masyarakat di kampung. Sejujurnya terkejut juga dengan keterangan doktor yang mengatakan anak ini didapati mengalami kecacatan fizikal.

Sejak dikhabarkan melahirkan anak cacat, aku perasan, aku sekeluarga disisih dan dijauhi oleh masyarakat rumah panjang. Sesungguhnya aku tidak mengerti kenapa mereka bertindak sedemikian rupa. Semacam ada daging yang membusuk di dalam rumah tangga kami. Bau busuk semerbak mengitari seluruh rumah panjang hingga orang-orang memandang kami dengan pandangan yang sinis dan tajam macam mata belati. Kami dipulaukan. Mereka semua ketakutan. Seperti ada penyakit berjangkit dan wabak berbahaya yang kami sebar.

Dipetik daripada cerpen 'Suara Orang Kecil'
oleh Clayton Dawi

Bahan 2

Dia takut apabila ibu meninggikan suaranya. Maka itu dia patuh apa sahaja suruhan atau larangan ibu. Kadang-kadang timbul juga rasa ingin tahu mengapa tidak boleh buat itu dan tidak boleh buat ini. Timbul juga tanda tanya di hatinya. Akan tetapi, Aisyah tidak berani membuka mulut untuk bertanya.

Dua tiga hari di rumah anak menantunya perasaan Aisyah tersinggung. Rupa-rupanya tidak mudah mengajar Jamilah tentang pantang larang untuk ibu-ibu selepas bersalin. Apabila Aisyah tidak benarkan Jamilah makan sayur-sayuran atau lain-lain, dia selalu bertanya, "Kalau saya makan apa akan jadi, mak?" Apabila Aisyah melarangnya daripada menyapu sampah atau membuat sesuatu, dia akan bertanya, "Kalau saya menyapu juga apa akan jadi pada saya, mak?"

Dipetik daripada novel 'Hatimu Aisyah'
Karya Sn Zurinah Hasan

- 7 Baca bahan-bahan di bawah dengan teliti, kemudian jawab soalan-soalan yang berikutnya dengan menggunakan ayat anda sendiri.

Bahan 3**Pantun Pantang Larang Jadi Nasihat**

Makan sireh bercalit kapur,
Seulas pinang dikunyah-kunyah,
Anak dara menyanyi di dapur;
Dapat suami boleh dipanggil ayah.

Idaman hati bunga matahari,
Mengapa di tangan si bunga kekwa,
Usah menjahit di senja hari;
Matamu rabun sebelum tua.

Mendaki bukit berbatu-batu,
Hendak mencari daun keladi,
Jangan termenung di muka pintu;
Dipinang orang asyik tak jadi.

- (i) Berdasarkan **Bahan 1**, nyatakan kesan sekiranya melanggar pantang larang. [2 markah]
- (ii) Berdasarkan **semua bahan**, nyatakan pantang larang yang perlu dipatuhi. [4 markah]
- (iii) Pantang larang ialah larangan atau tegahan terhadap perbuatan atau percakapan bagi mengelakkan sesuatu yang tidak diingini berlaku. Orang tua-tua dahulu selalu mengingatkan anak cucunya supaya tidak melanggar pantang larang.
- Pada pendapat anda, apakah kebaikan mematuhi amalan pantang larang yang diamalkan oleh masyarakat pelbagai kaum di Malaysia? [3 markah]
- (iv) Sempena cuti persekolahan yang lalu, anda telah berjumpa dengan sepupu anda yang dahulunya menetap di London. Kini, dia dan keluarga akan menetap di Malaysia. Dia menyatakan bahawa dia menghadapi masalah untuk menyesuaikan diri disebabkan perbezaan adat dan budaya di Malaysia.
- Sebagai seorang sepupu, apakah langkah-langkah yang perlu anda lakukan untuk membantu sepupu anda menyelesaikan masalah tersebut? [4 markah]

[Lihat halaman sebelah
SULIT

BAHAGIAN B: PEMAHAMAN

Markah penuh **35** markah dibahagikan kepada:

Soalan 6: **12** markah

Soalan 7: **13** markah

Soalan 8: **10** markah

Perhatian bagi soalan 6, 7 dan 8

1. Jawapan hendaklah menggunakan ayat anda sendiri.
2. Jawapan hendaklah dalam ayat yang lengkap/sempurna.
3. Jawapan bagi soalan 8 hendaklah berdasarkan mana-mana novel yang dipelajari.
4. Jika disalin bulat-bulat daripada teks dan jawapan itu betul, berikan separuh (50%) daripada markah yang diperuntukkan sahaja.

Panduan Pemarkahan Soalan Pemahaman

1. Soalan 2 markah: Pemahaman teks dan novel

DESKRIPSI	MARKAH
- Jawapan tepat mengikut konteks/ isi cukup/ ayat gramatis	2
- Jawapan tepat mengikut konteks/ isi cukup/ ayat tidak gramatis	1
- Jawapan kurang tepat / isi tidak cukup	
- Jawapan salah	0

2. Soalan 3 markah: Pemahaman unsur KBAT

DESKRIPSI	MARKAH
- Isi cukup (2 isi)/ relevan dengan tugas / ayat gramatis	3
- Isi cukup (2 isi)/ relevan dengan tugas / ayat kurang gramatis	2
- Isi tidak cukup (1 isi)/ ayat gramatis	
- Isi tidak cukup (1 isi)/ ayat tidak gramatis	1
- Jawapan salah	0

3. Soalan 3 markah: Pemahaman berdasarkan teks

DESKRIPSI	MARKAH
- Isi cukup (2 isi)/ menyentuh semua bahan/ relevan dengan tugas / ayat gramatis	3
- Isi cukup (2 isi)/menyentuh semua bahan/ relevan dengan tugas / ayat kurang gramatis	2
- Isi tidak cukup (1 isi)/ ayat gramatis	
- Isi tidak cukup (1 isi)/ ayat tidak gramatis	1
- Jawapan salah	0

4. Soalan 4 markah: Pemahaman berdasarkan teks

DESKRIPSI	MARKAH
- Isi cukup (3 isi)/ menyentuh semua bahan/ relevan dengan tugas / ayat gramatis	4 3
- Isi cukup (3 isi)/menyentuh semua bahan/ relevan dengan tugas / ayat kurang gramatis	
- Isi tidak cukup (2 isi)/ ayat gramatis	22
- Isi tidak cukup (1 isi)/ ayat gramatis	
- Isi tidak cukup (2 isi)/ ayat kurang gramatis	1
- Isi tidak cukup (1 isi)/ ayat kurang gramatis	1
- Jawapan salah	0

5. Soalan 4 markah: Pemahaman unsur KBAT dan novel

DESKRIPSI	MARKAH
- Isi cukup (3 isi)/ relevan dengan tugas / ayat gramatis	4
- Isi cukup (3 isi)/ relevan dengan tugas / ayat kurang gramatis	3
- Isi tidak cukup (2 isi)/ ayat gramatis	
- Isi tidak cukup (1 isi)/ ayat gramatis	2
- Isi tidak cukup (2 isi)/ ayat kurang gramatis	
- Isi tidak cukup (1 isi)/ ayat kurang gramatis	1
- Jawapan salah	0

Soalan 6

(i) Maksud	Markah
- membangkitkan/ menggerakkan keupayaan/ kemampuan/ kebolehan/ kekuatan	2
- membangkitkan/ menggerakkan <i>potensi</i>	1
- <i>membangunkan</i> keupayaan/ kemampuan/ kebolehan/ kekuatan	1

(ii) Masalah-masalah

Bahan 1

P1 kebanyakan majlis sukan negeri tidak mempunyai kemudahan sukan

P2 sering menghadapi masalah kewangan

P3 atlet muda sering terpalit dengan isu 'doping'

P4 amalan rasuah

Bahan 2

P5 wujudnya masalah kerenah birokrasi dalam kepimpinan persatuan sukan

P6 terdapat segelintir anak muda yang tidak berdisiplin

P7 atlet negara juga tidak mempunyai daya saing yang tinggi

Nota: Jawapan calon mestilah berdasarkan semua bahan.

[maksimum: 3 markah]

[Isi cukup: 2 isi]

(iii) Faedah-faedah

P1 menyihatkan tubuh badan

P2 mengisi masa lapang dengan cara yang bermanfaat

P3 mencungkil bakat murid

P4 memupuk perpaduan dalam kalangan murid yang berbilang kaum

P5 meningkatkan disiplin murid

(Sebab lain boleh diterima sekiranya sesuai)

[maksimum: 3 markah]

[Isi cukup: 2 isi]

(iv) Tindakan-tindakan saya

P1 memberi contoh yang baik kepada rakan-rakan

P2 memberitahu faedah melibatkan diri dalam bidang sukan

P3 mengenal pasti rakan-rakan yang berbakat dalam bidang sukan

P4 mengajak mereka menyertai pertandingan sukan peringkat sekolah/daerah

P5 memberikan informasi tentang aktiviti sukan/kejayaan rakan sekolah lain

P6 mengesyorkan pertandingan sukan kepada pihak sekolah

P7 mengesyorkan pihak sekolah menyediakan kemudahan dan peralatan sukan

(Tindakan lain boleh diterima sekiranya sesuai)

[maksimum: 4 markah]

[Isi cukup: 3 isi]

Soalan 7

(i) Sebab-sebab

Bahan 2

- P1 sikap rakus/tamak manusia
- P2 manusia tidak mempunyai ilmu tentang alam
- P3 mementingkan pembangunan
- P4 tidak mempedulikan alam

[maksimum: 2 markah]

[Isi cukup: 2 isi]

(ii) Kesan-kesan

Bahan 1

- P1 hutan dara itu telah ternoda
- P2 hutan itu telanjang polos
- P3 yang tinggal hanyalah serpihan kayu dan tunggul mati

Bahan 2

- P4 pancaran matahari menjadi suram
- P5 daun-daun pokok mula menguning
- P6 bukit-bukit menjadi gondol
- P7 aliran sungai tersekat/terhalang dengan lumpur

Bahan 3

- P8 menyebabkan bencana alam
- P9 mengganggu habitat fauna/hidupan
- P10 menjejaskan ekonomi penduduk

Nota: Jawapan calon mestilah berdasarkan semua bahan.

[maksimum: 4 markah]

[Isi cukup: 3 isi]

(iii) Peranan pelbagai pihak

- P1 kerajaan mewartakan kawasan hutan sebagai kawasan hutan simpan kekal/taman negara
- P2 kerajaan mengadakan kempen kesedaran tentang kepentingan hutan secara berterusan
- P3 kerajaan menguatkuasakan undang-undang berkaitan pemusnahan hutan secara tegas dan telus
- P4 ibu bapa mendidik anak-anak tentang kepentingan hutan sejak kecil
- P5 ibu bapa menjadi suri teladan yang baik dengan mempamerkan tingkah laku yang baik ketika melakukan aktiviti di kawasan hutan
- P6 media massa menayangkan dokumentasi yang bermaklumat tentang kepentingan memelihara hutan

(Kepentingan lain boleh diterima sekiranya sesuai)

[maksimum: 3 markah]

[Isi cukup: 2 isi]

(iv) Tindakan-tindakan

- P1 melaporkan kepada pihak berkuasa
- P2 mengambil gambar/merakam video sebagai bukti
- P3 menularkan/menghebahkan kejadian melalui media sosial
- P4 membantu/menyokong kerajaan menjayakan kempen kesedaran penjagaan hutan
- P5 bersedia menjadi saksi/memberi maklumat jika diperlukan
- P6 menulis e-mel/surat aduan kepada kementerian berkaitan
- P7 mencadangkan NGO/wartawan membuat liputan akhbar/berita

(Tindakan lain boleh diterima sekiranya sesuai)

[maksimum: 4 markah]

[Isi cukup: 3 isi]

BAHAGIAN B: PEMAHAMAN
[35 markah]

BAHAN 2

- 6 *Baca Bahan 1 dan Bahan 2 yang diberikan dengan teliti. Kemudian jawab soalan-soalan yang berikutnya dengan menggunakan ayat anda sendiri.*

BAHAN 1

Memiliki golongan remaja yang meminati sukan bukanlah tiket menjadi kuasa besar sukan dunia. Banyak negara tidak mampu *membangunkan potensi* anak muda mereka akibat pelbagai masalah. Situasi ini juga terjadi di Malaysia. Meskipun negara mempunyai beberapa infrastruktur sukan yang canggih, tetapi kemudahan ini tidak menyeluruh. Kebanyakan majlis sukan negeri tidak mempunyai kemudahan sukan yang memudahkan atlet muda menjalankan latihan yang berkesan. Hal ini sudah pasti menjejaskan perkembangan bakat dan potensi atlet remaja pada peringkat akar umbi. Mereka yang cuba mengambil inisiatif sendiri pula sering menghadapi masalah kewangan kerana terpaksa menampung kos latihan sendiri dan bayaran khidmat jurulatih.

Atlet muda juga sering terpalit dengan isu 'doping' walaupun pelbagai program pendidikan dan kesedaran 'antidoping' dijalankan secara berterusan. Selain itu, masalah pembangunan atlet remaja juga terpalit dengan masalah amalan rasuah. Kebanyakan amalan rasuah melibatkan aktiviti mengatur perlawanan. Pada tahun 2018, dua pemain badminton profesional remaja negara digantung daripada menyertai sebarang kejohanan masing-masing selama 15 hingga 20 tahun oleh Persekutuan Badminton Dunia (BWF) kerana mengatur perlawanan.

Dipetik dan diubah suai daripada
'Pembangunan Atlet Remaja Negara'
Sinar Harian, 12 Jun 2019

BAHAN 2

Negara ini tidak pernah ketandusan bakat baharu bertaraf dunia baik dalam sukan olahraga, badminton mahupun bola sepak. Ramai atlet muda yang berbakat, namun begitu ke manakah hala tuju mereka? Malang sekali apabila wujudnya masalah kerenah birokrasi dalam kepimpinan persatuan sukan yang berpunca daripada kepentingan peribadi sehingga menghancurkan masa depan atlet muda yang berbakat. Hal inilah yang menjadi masalah dan dilema dalam sukan negara sehingga tumpuan kepada pelaksanaan program atlet tidak berkesan.

Terdapat segelintir atlet muda yang tidak berdisiplin sehingga menjejaskan aksi di gelanggang. Mereka tidak mengikuti sesi latihan, tidak mengikut arahan dan bersikap sambil lewa. Selain itu, atlet negara juga tidak mempunyai daya saing yang tinggi berbanding dengan atlet negara lain kerana rasa rendah diri masih melekat dalam diri mereka.

Dipetik dan diubah suai daripada
'Konsisten Lahirkan Atlet Kelas Dunia'
oleh Noor Muhammad Shakil Hameed,
Dewan Masyarakat, Julai 2017.

- (i) Berdasarkan **Bahan 1**, berikan maksud *membangunkan potensi*.

[2 markah]

- (ii) Merujuk **Bahan 1** dan **Bahan 2**, nyatakan masalah-masalah dalam pembangunan atlet remaja negara.

[3 markah]

- (iii) Penyertaan murid-murid dalam acara sukan sememangnya memberikan pelbagai faedah kepada mereka.

Pada pendapat anda, apakah faedah-faedah bersukan kepada murid-murid?

[3 markah]

- (iv) Anda merupakan atlet sukan yang sangat berbakat dan sering mengharumkan nama sekolah dalam acara sukan yang disertai.

Sebagai atlet yang berjaya, apakah yang boleh anda lakukan untuk menarik minat rakan-rakan anda supaya melibatkan diri dalam bidang sukan sekali gus mewakili sekolah ke peringkat yang tertinggi?

[4 markah]

- 7 *Baca bahan-bahan yang diberikan dengan teliti. Kemudian jawab soalan-soalan yang berikutnya dengan menggunakan ayat anda sendiri.*

BAHAN 1

Dalam seketika sahaja hutan dara itu telah ternoda. Kini, hutan itu telanjang polos, sedangkan selama ini busana hijau yang menutupinya. Segala-galanya sirna dalam sekelip mata. Yang tinggal hanyalah serpihan kayu dan tunggul-tunggul mati. Perasan kesal telah menggores dada Pak Tua. Matanya berkaca-kaca. Beribu-ribu dan mungkin berjuta-juta tahun iklim alam mengambil masa menenun busana hijau untuk bumi, tetapi dalam sekelip mata jentolak yang dipandu oleh Pak Tua telah merobek dan mengoyak habis busana rimba. Sesal Pak Tua semakin melebat. Pak Tua cuba meraih kembali ingatannya sewaktu 30 tahun yang lalu. Jemari tangannya terketar-ketar mengurut kerut di dahinya yang menyimpan memori yang begitu banyak. Setitis dua air mengalir di sudut kelopak matanya.

'Aku ingin kawasan hutan ini kembali rimbun', kata Pak Tua, sendirian sambil memejamkan mata.

Dalam layar gelap yang nampak hanya lori-lori balak yang mengaum sombong sambil mengangkut batang-batang kayu sebesar sepemeluk hingga dua pemeluk orang dewasa. Timbunan batang kayu itu terikat kemas di atas tubuh sang lori. Sese kali tubuh lori-lori balak itu terenjut-enjut ketika lapan biji rodanya melalui jalan tanah merah yang berdebu dan tidak rata. Musim hujan antara bulan Oktober dengan Disember sering membina lopak yang akan menghiasi sepanjang jalan tanah merah itu.

Dipetik daripada cerpen 'Hutan Rimba'
oleh Sasjira,
Antologi Dirgahayu Bahasaku,
Dewan Bahasa dan Pustaka.

TENTANG ALAM

Seindah mentari pagi,
Hidup ini indah,
Hidup ini sesegar rumput menghijau,
Seandainya manusia menghargai alam.

Kini,
Suramnya mentari,
Kaburnya pandangan,
Dedaun menguning,
Gondolnya bukit menyembah bumi,
Kelodak menyekat aliran.

Semua ini,
Kerana rakusnya manusia,
Jahilnya manusia tentang alam,
Mengejar pembangunan,
Menidakkan rintihan alam,
Yang sewajarnya dipertahankan,
Demi manusia sejagat di kemudian hari.

Sedarlah manusia,
Alam ini milik Dia,
Namun tidak selamanya mampu bertahan,
Seandainya manusia alpa,
Tentang alam.

Elizeberth Yanty Anak Liben,
Miri, Sarawak,
Dewan Siswa, Bil. 05/2018.

BAHAN 3

PANTUN ALAM SEKITAR

Hikmatnya talam diletak bara,
Jatuh di tanah tertimpa sarang;
Bencana alam melanda negara,
Hingga memusnah segala barang.

Anak teruna duduk tertunggu,
Mata tertumpu tiga pemanah;
Habitat fauna kian terganggu,
Menjadi pupus tiada khazanah.

Negeri Kembayat makmur di Hulu,
Terkenal buana padi sebandang;
Ekonomi rakyat terjejas selalu,
Angkara bencana datang bertandang.

MANN,
Jun 2024
Malim Nawar

- (i) Berdasarkan **Bahan 2**, berikan sebab-sebab berlakunya kemusnahan alam sekitar? [2 markah]
- (ii) Berdasarkan **semua bahan**, nyatakan kesan-kesan kemusnahan hutan akibat aktiviti manusia. [4 markah]
- (iii) Hutan amat penting dalam kehidupan manusia dan menjadi tanggungjawab bersama untuk memuliharanya.

Pada pandangan anda, apakah peranan-peranan yang perlu dilakukan oleh pelbagai pihak untuk mengelakkan kemusnahan hutan di negara ini? [3 markah]

- (iv) Pada cuti persekolahan yang lepas, anda dan rakan-rakan telah mengikuti ekspedisi mendaki gunung yang dianjurkan oleh Kelab Rekreasi sekolah anda. Semasa ekspedisi tersebut, anda dapat melihat kesan-kesan aktiviti penebangan hutan yang dilakukan secara haram.

Sebagai rakyat yang prihatin, apakah tindakan-tindakan yang boleh anda lakukan untuk membantu mengatasi masalah tersebut? [4 markah]

BAHAGIAN B: PEMAHAMAN

Markah penuh **35** markah dibahagikan kepada:

Soalan 6: **12** markah

Soalan 7: **13** markah

Soalan 8: **10** markah

Perhatian bagi soalan 6, 7 dan 8

1. Jawapan hendaklah menggunakan ayat anda sendiri.
2. Jawapan hendaklah dalam ayat yang lengkap/sempurna.
3. Jawapan bagi soalan 8 hendaklah berdasarkan mana-mana novel yang dipelajari.
4. Jika disalin bulat-bulat daripada teks dan jawapan itu betul, berikan separuh (50%) daripada markah yang diperuntukkan sahaja.

Panduan Pemarkahan Soalan Pemahaman

1. Soalan 2 markah: Pemahaman teks dan novel

DESKRIPSI	MARKAH
- Jawapan tepat mengikut konteks/ isi cukup/ ayat gramatis	2
- Jawapan tepat mengikut konteks/ isi cukup/ ayat tidak gramatis	1
- Jawapan kurang tepat / isi tidak cukup	
- Jawapan salah	0

2. Soalan 3 markah: Pemahaman unsur KBAT

DESKRIPSI	MARKAH
- Isi cukup (2 isi)/ relevan dengan tugas / ayat gramatis	3
- Isi cukup (2 isi)/ relevan dengan tugas / ayat kurang gramatis	2
- Isi tidak cukup (1 isi)/ ayat gramatis	
- Isi tidak cukup (1 isi)/ ayat tidak gramatis	1
- Jawapan salah	0

3. Soalan 3 markah: Pemahaman berdasarkan teks

DESKRIPSI	MARKAH
- Isi cukup (2 isi)/ menyentuh semua bahan/ relevan dengan tugas / ayat gramatis	3
- Isi cukup (2 isi)/ menyentuh semua bahan/ relevan dengan tugas / ayat kurang gramatis	2
- Isi tidak cukup (1 isi)/ ayat gramatis	
- Isi tidak cukup (1 isi)/ ayat tidak gramatis	1
- Jawapan salah	0

4. Soalan 4 markah: Pemahaman berdasarkan teks

DESKRIPSI	MARKAH
- Isi cukup (3 isi)/ menyentuh semua bahan/ relevan dengan tugas / ayat gramatis	4 3
- Isi cukup (3 isi)/menyentuh semua bahan/ relevan dengan tugas / ayat kurang gramatis	
- Isi tidak cukup (2 isi)/ ayat gramatis	22
- Isi tidak cukup (1 isi)/ ayat gramatis	
- Isi tidak cukup (2 isi)/ ayat kurang gramatis	1
- Isi tidak cukup (1 isi)/ ayat kurang gramatis	1
- Jawapan salah	0

5. Soalan 4 markah: Pemahaman unsur KBAT dan novel

DESKRIPSI	MARKAH
- Isi cukup (3 isi)/ relevan dengan tugas / ayat gramatis	4
- Isi cukup (3 isi)/ relevan dengan tugas / ayat kurang gramatis	3
- Isi tidak cukup (2 isi)/ ayat gramatis	
- Isi tidak cukup (1 isi)/ ayat gramatis	2
- Isi tidak cukup (2 isi)/ ayat kurang gramatis	
- Isi tidak cukup (1 isi)/ ayat kurang gramatis	1
- Jawapan salah	0

Soalan 6

(i) Maksud	Markah
- membangkitkan/ menggerakkan keupayaan/ kemampuan/ kebolehan/ kekuatan	2
- membangkitkan/ menggerakkan <i>potensi</i>	1
- <i>membangunkan</i> keupayaan/ kemampuan/ kebolehan/ kekuatan	1

(ii) Masalah-masalah

Bahan 1

P1 kebanyakan majlis sukan negeri tidak mempunyai kemudahan sukan

P2 sering menghadapi masalah kewangan

P3 atlet muda sering terpalit dengan isu 'doping'

P4 amalan rasuah

Bahan 2

P5 wujudnya masalah kerenah birokrasi dalam kepimpinan persatuan sukan

P6 terdapat segelintir anak muda yang tidak berdisiplin

P7 atlet negara juga tidak mempunyai daya saing yang tinggi

Nota: Jawapan calon mestilah berdasarkan semua bahan.

[maksimum: 3 markah]

[Isi cukup: 2 isi]

(iii) Faedah-faedah

P1 menyihatkan tubuh badan

P2 mengisi masa lapang dengan cara yang bermanfaat

P3 mencungkil bakat murid

P4 memupuk perpaduan dalam kalangan murid yang berbilang kaum

P5 meningkatkan disiplin murid

(Sebab lain boleh diterima sekiranya sesuai)

[maksimum: 3 markah]

[Isi cukup: 2 isi]

(iv) Tindakan-tindakan saya

P1 memberi contoh yang baik kepada rakan-rakan

P2 memberitahu faedah melibatkan diri dalam bidang sukan

P3 mengenal pasti rakan-rakan yang berbakat dalam bidang sukan

P4 mengajak mereka menyertai pertandingan sukan peringkat sekolah/daerah

P5 memberikan informasi tentang aktiviti sukan/kejayaan rakan sekolah lain

P6 mengesyorkan pertandingan sukan kepada pihak sekolah

P7 mengesyorkan pihak sekolah menyediakan kemudahan dan peralatan sukan

(Tindakan lain boleh diterima sekiranya sesuai)

[maksimum: 4 markah]

[Isi cukup: 3 isi]

Soalan 7

(i) Sebab-sebab

Bahan 2

- P1 sikap rakus/tamak manusia
- P2 manusia tidak mempunyai ilmu tentang alam
- P3 mementingkan pembangunan
- P4 tidak mempedulikan alam

[maksimum: 2 markah]

[Isi cukup: 2 isi]

(ii) Kesan-kesan

Bahan 1

- P1 hutan dara itu telah ternoda
- P2 hutan itu telanjang polos
- P3 yang tinggal hanyalah serpihan kayu dan tunggul mati

Bahan 2

- P4 pancaran matahari menjadi suram
- P5 daun-daun pokok mula menguning
- P6 bukit-bukit menjadi gondol
- P7 aliran sungai tersekat/terhalang dengan lumpur

Bahan 3

- P8 menyebabkan bencana alam
- P9 mengganggu habitat fauna/hidupan
- P10 menjejaskan ekonomi penduduk

Nota: Jawapan calon mestilah berdasarkan semua bahan.

[maksimum: 4 markah]

[Isi cukup: 3 isi]

(iii) Peranan pelbagai pihak

- P1 kerajaanewartakan kawasan hutan sebagai kawasan hutan simpan kekal/taman negara
- P2 kerajaan mengadakan kempen kesedaran tentang kepentingan hutan secara berterusan
- P3 kerajaan menguatkuasakan undang-undang berkaitan pemusnahan hutan secara tegas dan telus
- P4 ibu bapa mendidik anak-anak tentang kepentingan hutan sejak kecil
- P5 ibu bapa menjadi suri teladan yang baik dengan mempamerkan tingkah laku yang baik ketika melakukan aktiviti di kawasan hutan
- P6 media massa menayangkan dokumentasi yang bermaklumat tentang kepentingan memelihara hutan

(Kepentingan lain boleh diterima sekiranya sesuai)

[maksimum: 3 markah]

[Isi cukup: 2 isi]

(iv) Tindakan-tindakan

- P1 melaporkan kepada pihak berkuasa
- P2 mengambil gambar/merakam video sebagai bukti
- P3 menularkan/menghebahkan kejadian melalui media sosial
- P4 membantu/menyokong kerajaan menjayakan kempen kesedaran penjagaan hutan
- P5 bersedia menjadi saksi/memberi maklumat jika diperlukan
- P6 menulis e-mel/surat aduan kepada kementerian berkaitan
- P7 mencadangkan NGO/wartawan membuat liputan akhbar/berita

(Tindakan lain boleh diterima sekiranya sesuai)

[maksimum: 4 markah]

[Isi cukup: 3 isi]

BAHAGIAN B – PEMAHAMAN

[35 markah]

6 Baca Bahan 1 dan Bahan 2 yang diberikan dengan teliti. Kemudian jawab soalan-soalan yang berikutnya dengan menggunakan ayat anda sendiri.

Bahan 1

Kes buli siber dalam kalangan masyarakat di negara ini masih tiada penamat. Statistik yang dikongsikan oleh Timbalan Menteri Komunikasi, Teo Nie Ching menunjukkan aplikasi Tik Tok antara platform yang paling banyak hantaran berkaitan buli siber.

Lebih membimbangkan, jumlah kes buli siber terutamanya melibatkan golongan remaja di negara ini dilaporkan semakin meningkat saban tahun. Usaha kerajaan mewujudkan perundangan khusus seperti Akta Anti Buli perlu diberi sokongan padu. Sebagai ibu bapa perlu memantau anak-anak yang terlalu leka dengan media sosial supaya mereka tidak menjadi mangsa atau pemangsa tanpa sedar. Bukan itu sahaja, institusi pendidikan juga perlu mengambil *pelbagai pendekatan* dengan memberi kesedaran antibuli secara berterusan kepada murid kerana buli siber sudah pasti akan menjejaskan keharmonian masyarakat malah memberikan tekanan emosi kepada mangsa.

Dipetik dan diubah suai daripada
'Buli Siber Barah yang Semakin Merebak'
oleh Arziana Mohmad Azaman
Sinar Harian, 9 Mei 2024

Bahan 2

Daripada:	Limlily70@gmail.com
Kepada:	Kesumadewi7009@gmail.com
Subjek	Buli Siber Perlu Ditangani Segera
Salam sejahtera Lily,	
Apakah khabar awak di sana? Saya dan keluarga di sini sihat-sihat sahaja. Terima kasih kerana menghantar e-mel kepada saya. Mohon maaf kerana terlewat membalas e-mel ini. Dalam e-mel yang lalu, awak memaklumkan bahawa rakan baharu awak telah mengalami kemurungan kerana dibuli dalam laman sosial. Awak telah meminta pendapat saya untuk menangani masalah tersebut. Saya yakin setiap masalah pasti ada jalan penyelesaiannya.	
Pada pendapat saya, untuk mengatasi masalah buli siber, kita janganlah melawan atau mengabaikan pembuli dan menyimpan bukti yang dipaparkan di dalam media sosial. Ibu bapa paling dekat dengan kita, maka masalah buli siber perlulah diberitahu kepada ibu bapa untuk mengelakkan diri daripada tertekan. Setakat ini sahaja pendapat yang boleh saya kongsi kepada awak. Semoga kita berjumpa lagi dalam e-mel yang lain.	
Sekian, sahabatmu.	

[Lihat halaman sebelah

Bahan 3

- (i) Berdasarkan **Bahan 1**, berikan maksud rangkai kata *pelbagai pendekatan*. [2 markah]
- (ii) Dengan merujuk **semua bahan**, nyatakan usaha-usaha untuk menangani masalah buli siber dalam kalangan masyarakat. [4 markah]
- (iii) Perbuatan membuli di pelantar digital seperti media sosial dan mesej dalam talian menjadi barah di alam maya.

Pada pendapat anda, apakah faktor yang mendorong seseorang melakukan perbuatan buli siber? [3 markah]

- (iv) Seorang rakan anda telah memuat naik isu pergaduhan dalam media sosial dengan menggunakan kata-kata negatif yang bertujuan menyakitkan hati rakan sekelas.

Sebagai seorang sahabat yang prihatin, apakah yang perlu anda lakukan supaya rakan anda tidak mengulangi perbuatan tersebut? [4 markah]

- 7 Baca bahan-bahan di bawah dengan teliti, kemudian jawab soalan-soalan yang berikutnya dengan menggunakan ayat anda sendiri.

Bahan 1**Alam Keberangan**

Pergunungan telah gondol,
Pokok jadi kudung,
Tanah mulai kontang,
Langit pula disorokkan,
Itulah oleh manusia,
Sengaja memarak bengisnya alam.

Lihatlah,
Amarah alam ini,
Tangisnya membasahi bumi,
Dengan amarah guruh,
Menenggelamkan kota impian.

Lihatlah sendiri,
Bentala alam menimbus bumi,
Protes buana dipertirikan-
Pada kerabat penumpang di persemayaman.

SITI NUR IZZURIN ROSLAN

Tunas Cipta, Bil 07/ 2023

Bahan 2

“Semua serba lengkap dan yang paling penting, tidak ada kejadian cuaca luar biasa yang boleh mengganggu kesejahteraan kita di planet baharu itu,” ujar seorang profesor yang berjanggut putih, segak memakai pakaian formal berwarna hitam, sambil menggerakkan tangannya, mempamerkan keyakinan tentang perkara yang dibicarakannya.

“Benar, populasi manusia di bumi ini telah mencecah 15 bilion dan sumber yang kita ada di bumi tak akan mampu menampung manusia yang dah terlalu banyak. Kejadian cuaca yang luar biasa, serta perubahan iklim yang mendadak menyukarkan kehidupan manusia di sini. Setiap udara yang tidak berkualiti yang disedut akan mendatangkan penyakit kepada penduduk bumi ini,” kata pula seorang tokoh pemikir wanita.

Dipetik daripada cerpen ‘Kita Pembinasakan Dunia’
oleh Abu Adli Muhammad Arif,
Dewan Siswa, Bil 12/2022

[Lihat halaman sebelah

SULIT

Bahan 3**Pantun Alam Sekitar**

Indah purnama dari puspita,
Cantik berseri di waktu malam;
Peranan utama adalah kita,
Membentuk diri cintakan alam.

Cantik bulan kerana terang,
Ditambah bintang yang berkerlipan;
Kehijauan hutan akan menghilang,
Kalau ditebang tanpa kawalan.

Tanam mari si pokok lada,
Pohon kelapa juga ditegar;
Kesedaran diri jika di dada.
Kekal terpelihara alam sekitar.

Afiena-MJ
April 2010

- (i) Berdasarkan **Bahan 3**, apakah peranan kita untuk memelihara alam sekitar?

[2 markah]

- (ii) Berdasarkan **bahan 1** dan **bahan 2**, nyatakan kesan kemusnahan alam sekitar.

[4 markah]

- (iii) Alam sekitar yang merupakan anugerah Tuhan yang tidak ternilai harganya semakin tercemar.

Pada pendapat anda, apakah punca-punca yang menyebabkan berlakunya pencemaran alam sekitar?

[3 markah]

- (iv) Anda mendapati rakan anda suka membuang sampah di dalam longkang di kawasan sekolah.

Sebagai rakannya, apakah usaha-usaha anda untuk mengubah sikapnya?

[3 markah]

BAHAGIAN B : PEMAHAMAN

Markah penuh **35** markah dibahagikan kepada:

Soalan 6 : 12 markah

Soalan 7 : 13 markah

Soalan 8 : 10 markah

Perhatian bagi Soalan 6, 7 dan 8

1. Jawapan hendaklah menggunakan ayat anda sendiri.
2. Jawapan hendaklah dalam ayat yang lengkap/sepurna.
3. Jawapan bagi soalan 8 hendaklah berdasarkan mana-mana novel yang dipelajari.
4. Jika disalin bulat-bulat daripada teks dan jawapan itu betul, berikan separuh (50%) daripada markah yang diperuntukkan sahaja.

1. Soalan 2 markah: Pemahaman teks dan novel

DESKRIPSI	MARKAH
- Jawapan tepat mengikut konteks / isi cukup dan ayat gramatis	2
- Jawapan tepat mengikut konteks / isi cukup / ayat tidak gramatis	1
- Jawapan kurang tepat / isi tidak cukup	
- Jawapan salah	0

2. Soalan 3 markah: Pemahaman unsur KBAT

DESKRIPSI	MARKAH
- Isi cukup (2 isi) / relevan dengan tugas dan ayat gramatis	3
- Isi cukup (2 isi) / relevan dengan tugas / ayat kurang gramatis	2
- Isi tidak cukup (1 isi) / ayat gramatis	
- Isi tidak cukup (1 isi) / ayat tidak gramatis	1
- Jawapan salah	0

3. Soalan 4 markah: Pemahaman berdasarkan teks

DESKRIPSI	MARKAH
- Isi cukup (3 isi) / menyentuh semua bahan / relevan dengan tugas / ayat gramatis	4
- Isi cukup (3 isi) / menyentuh semua bahan / relevan dengan tugas / ayat kurang gramatis	3
- Isi tidak cukup (2 isi) / ayat gramatis	
- Isi tidak cukup (1 isi) / ayat gramatis	2
- Isi tidak cukup (2 isi) / ayat kurang gramatis	
- Isi tidak cukup (1 isi) / ayat kurang gramatis	1
- Jawapan salah	0

[Lihat halaman sebelah

SULIT**1103/2****4. Soalan 4 markah: Pemahaman unsur KBAT dan novel**

DESKRIPSI	MARKAH
- Isi cukup (3 isi) / relevan dengan tugas dan ayat gramatis	4
- Isi cukup (3 isi) / relevan dengan tugas / ayat kurang gramatis	3
- Isi tidak cukup (2 isi) / ayat gramatis	
- Isi tidak cukup (1 isi) / ayat gramatis	2
- Isi tidak cukup (2 isi) / ayat kurang gramatis	
- Isi tidak cukup (1 isi) / ayat kurang gramatis	1
- Jawapan salah	0

[Lihat halaman sebelah

SULIT

1103/2

Soalan 6

- (i) **Maksud pelbagai pendekatan**
- banyak / kaedah / teknik / cara 2
 - *pelbagai* / teknik / cara 1
 - banyak / *pendekatan* 1
- (ii) **Usaha-usaha menangani masalah buli siber dalam kalangan masyarakat**

Bahan 1

- P1- kerajaan mewujudkan perundangan khusus
 P2- ibu bapa perlu memantau anak-anak yang terlalu leka dengan media sosial
 P3- institusi pendidikan juga perlu mengambil pelbagai pendekatan dengan memberi kesedaran antibuli secara berterusan kepada murid

Bahan 2

- P1- kita janganlah melawan atau mengabaikan pembuli
 P2- menyimpan bukti yang dipaparkan di dalam media sosial
 P3- perlulah diberitahu kepada ibu bapa untuk mengelakkan diri daripada tertekan

Bahan 3

- P1-** kurangkanlah guna media sosial

Nota: Jawapan calon mestilah berdasarkan semua bahan

[Maksimum : 4 markah]
 [isi cukup : 3 isi]

- (iii) **Faktor yang telah mendorong seseorang melakukan perbuatan buli siber**

- P1- tidak puas hati kepada seseorang / dendam
 P2- kurang perhatian keluarga
 P3- kurang didikan agama
 P4- berseronok / untuk kepuasan hati
 P5- pengaruh rakan

[Maksimum : 3 markah]
 [isi cukup : 2 isi]

[Lihat halaman sebelah]

SULIT**1103/2****(iv) Perkara yang perlu dilakukan**

- P1- menasihatinya / membantu rakan membuang tabiat buruk
- P2- memaklumkan ibu bapanya / ahli keluarga
- P3- meminta orang yang disegani / guru untuk menasihatinya
- P4- memaklumkan kaunselor

[Maksimum : 4 markah]**[isi cukup : 3 isi]***[Lihat halaman sebelah]*

SULIT**1103/2****Soalan 7****(i) Peranan**

P1- membentuk diri cinta akan alam	1
P2- mempunyai kesedaran diri di dada	1

[Maksimum : 2 markah]**(ii) Kesan kemusnahan alam sekitar****Bahan 1**

- P1- gunung / bukit telah digondol
- P2- pokok ditebang
- P3- tanah kontang / kering
- P4- pencemaran udara
- P5- banjir
- P5- tanah runtuh

Bahan 2

- P1- kejadian cuaca yang luar biasa
- P2- perubahan iklim yang mendadak menyukarkan kehidupan manusia di sini
- P3- setiap udara yang tidak berkualiti yang disedut akan mendatangkan penyakit kepada penduduk bumi ini

Nota: Jawapan calon mestilah berdasarkan bahan 1 dan bahan 2
: Tidak menyalin bulat-bulat daripada teks puisi

[Maksimum : 4 markah]
[isi cukup : 3 isi]

(iii) Punca-punca pencemaran alam sekitar

- P1- sikap manusia yang mementingkan diri sendiri
- P2- kurang kesedaran
- P3- pelepasan asap kilang / kenderaan
- P4- pembuangan sisa industri / pertanian yang tidak dikawal
- P5- pembakaran terbuka
- P6- penguatkuasaan undang-undang yang lemah

[Maksimum : 3 markah]
[isi cukup : 2 isi]

[Lihat halaman sebelah]

SULIT**1103/2****(iv) Usaha-usaha**

- P1- menasihatinya / menegur dengan baik
- P2- mengajaknya membersihkan kawasan sekolah
- P3- memberitahu / melaporkan / sikapnya kepada guru
- P4- mengajaknya untuk menyertai Kelab Alam Sekitar
- P5- menunjukkan teladan yang baik

[Maksimum : 3 markah]**[isi cukup : 2 isi]****Soalan 8****(i) Harapan emak**

- P1- emak tak sakit
- P2 - emak mahu balik
- P3 - mak balik ikut Lia
- P4 - kita keluar cepat
- P5 - emak nak jumpa abah
- P6- nak jumpa anak-anak emak yang lain

[Maksimum : 4 markah]**[isi cukup : 3 isi]****Nota: perlu disalin bulat-bulat daripada petikan**

BAHAGIAN B : PEMAHAMAN

[35 markah]

- 6 Baca **semua bahan** yang diberikan dengan teliti. Kemudian jawab soalan-soalan yang berikutnya dengan menggunakan ayat anda sendiri.

Bahan 1

KUALA TERENGGANU: Batik warisan kita mempunyai nilai estetika, malar segar dan tidak lapuk ditelan zaman. Cara pembuatannya yang halus dengan terapan lilin cair dalam mencorakkan motif flora dan fauna yang kemudian dicelup dengan warna menjadikannya sangat cantik dan eksklusif. *Kepelbagaian motif* yang dihasilkan menerusi teknik canting pada fabrik berkualiti tinggi menjadikan batik Malaysia sangat istimewa dan lebih berkualiti berbanding dengan batik dari negara luar.

Selain itu, kebanyakan batik Malaysia dihasilkan menggunakan sutera asli yang lebih selesa dan tidak panas dengan motif abstrak juga menjadi pilihan masyarakat kini. Namun motif tradisional seperti flora dan fauna tetap mendapat tempat dalam kalangan peminat batik. Seiring dengan perkembangan ilmu dan budaya, variasi batik Malaysia semakin bertambah dengan penggunaan beberapa jenis fabrik lain bagi memberikan lebih pilihan kepada pengguna.

Dipetik dan diubah suai daripada
'Batik Malaysia Lebih Istimewa dan Menawan'
oleh Noor Aznida Alias,
Berita Harian, 24 Ogos 2023

Bahan 2

Seni batik ialah satu kaedah reka bentuk dan pencorakan tekstil yang diasaskan daripada penggunaan lilin dan bahan pewarna sama ada penggunaan pewarna dari alam semula jadi ataupun pewarna moden. Lilin merupakan bahan utama yang digunakan sebagai pemisah warna yang dilukis menggunakan canting ataupun yang diterap menggunakan blok-blok motif ke atas permukaan tekstil. Kemudian warna disampaikan kepada tekstil melalui kaedah celupan ataupun menggunakan berus.

Keistimewaan dan keunikan seni batik ini terletak pada ciri yang berlainan bagi corak dan kesan yang terhasil. Tidak ada sehelai batik yang sama dengan batik yang lain sekalipun menggunakan canting, blok cap dan warna yang sama. Selain itu, batik Malaysia mempunyai identiti tersendiri, iaitu mengikut trend warna terkini dan corak mengikut kreativiti pereka yang menjurus kepada motif beridentitikan seni dan budaya masyarakat Malaysia.

Dipetik dan diubah suai daripada
'Keunikan Batik'
www.facebook.com

Bahan 3

(i) Berdasarkan **Bahan 1**, berikan maksud *kepelbagaian motif*. [2 markah]

(ii) Merujuk **semua bahan**, nyatakan keistimewaan-keistimewaan batik Malaysia. [4 markah]

(iii) Batik Malaysia merupakan warisan bangsa yang sangat berharga dan perlu dikekalkan.

Pada pendapat anda, apakah usaha-usaha yang boleh dilakukan supaya batik dikenali di seluruh dunia?

[3 markah]

(iv) Rakan sekelas anda sangat berminat untuk meneruskan pelajaran dalam bidang seni kraf batik, tetapi dia tidak tahu cara-cara untuk memohon bagi mengikuti kursus tersebut.

Sebagai rakan, apakah tindakan yang akan anda lakukan untuk membantu rakan anda menyelesaikan masalahnya itu?

[4 markah]

- 7 Baca bahan-bahan di bawah dengan teliti, kemudian jawab soalan-soalan yang berikutnya dengan menggunakan ayat anda sendiri.

Bahan 1

Saya perlukan kerjaya yang terjamin dan ekonomi yang stabil untuk merancang kehidupan masa depan saya.

Bonda tersenyum melihat saya tidak sabar untuk meninggalkan bumi kelahiran saya ini. “Mel, bonda merestui kamu untuk berhijrah ke ibu kota. Tetapi ingatlah pesan bonda supaya menjaga dua perkara. Perintah agama jangan sesekali kamu abaikan. Agama itu baju peribadi bangsa kita. Akidah yang kukuh menjadi akar yang menunjang pohon kebenaran. Islam merupakan panduan hidup. Peliharalah bahasa ibunda kita kerana itulah sahaja warisan kita yang tinggal. Bahasa jiwa bangsa. Bangsa yang bijak tidak akan membuang bahasanya walau apa-apa alasan sekalipun.”

Pesan itu menyuburi hati dan perasaan saya. Pesanan daripada lidah seorang bonda untuk anakandanya yang akan merantau jauh. Saya yakin mempunyai kekuatan untuk menghadapi dugaan dan cabaran di tengah ibu kota.

Dipetik daripada cerpen ‘Munsi’
dalam antologi *Jaket Kulit Kijang dari Istanbul*
oleh Husna Nazri,
Kementerian Pendidikan Malaysia

Bahan 2**BAHASA JIWA BANGSA**

Gunakanlah bahasa kebangsaan kita
Marilah amalkan ramai-ramai
Bahasalah menyatukan kita semua
Yakinlah bahasa jiwa bangsa

Marilah mari rakyat semua
Buktikan taat setia
Dengan satu bahasa

Maju bangsa dan maju negara
Megahkan bahasa kita
Bahasa jiwa bangsa

Komposer : **Tan Sri Dol Ramli**

Bahan 3**Bahasa Melayu Warisan Negara**

Bahasa Melayu sanjungan kita,
Usah cemarkan keindahannya,
Gunakanlah dengan bijaksana,
Santun bahasa sama dijaga.

Puisi Melayu tiada kurangnya,
Jadi penyeri hari bahagia,
Kita alunkan warisan budaya,
Lambang kebanggaan kita semua.

Cintailah bahasa kita,
Bahasa Melayu warisan bangsa,
Usahlah malu menuturkannya,
Martabatkan bahasa setiap masa.

Bahasa Melayu warisan kita,
Ayuh semua menuturkannya,
Bahasa juga menyatukan negara,
Aman negara tiada sengketa.

Siti Zainon Ismail

- (i) Berdasarkan **Bahan 1**, nyatakan pesanan bonda kepada Mel.

[2 markah]

- (ii) Berdasarkan **Bahan 2** dan **Bahan 3**, nyatakan kepentingan penggunaan bahasa Melayu dalam kalangan masyarakat berbilang kaum di Malaysia.

[3 markah]

- (iii) Bahasa Melayu telah menjadi bahasa kebangsaan di Malaysia untuk mengukuhkan lagi perpaduan dalam kalangan masyarakat berbilang kaum.

Pada pendapat anda, apakah peranan pelbagai pihak bagi memartabatkan penggunaan bahasa Melayu?

[3 markah]

- (iv) Anda dan beberapa rakan sedang menyiapkan tugas tentang penggunaan bahasa Melayu dalam media sosial. Anda mendapati kebanyakan pengguna terutama remaja gemar memuat naik gambar berserta kapsyen menggunakan bahasa rojak.

Sebagai murid yang prihatin, apakah langkah-langkah yang boleh anda lakukan bagi mengatasi isu ini?

[4 markah]

BAHAGIAN B : PEMAHAMAN

Markah penuh **35** markah dibahagikan kepada

Soalan 6 : **13** markah

Soalan 7 : **12** markah

Soalan 8 : **10** markah

Perhatian bagi soalan 6, 7 dan 8

1. Jawapan hendaklah menggunakan ayat anda sendiri.
2. Jawapan hendaklah dalam ayat yang lengkap / sempurna.
3. Jawapan bagi soalan 8 hendaklah berdasarkan mana-mana novel yang dipelajari.
4. Jika disalin bulat-bulat daripada teks dan jawapan itu betul, berikan separuh sahaja (50%) daripada markah yang diperuntukkan sahaja.

Panduan pemarkahan soalan pemahaman**1. Soalan 2 markah : Pemahaman berdasarkan teks**

DESKRIPSI	MARKAH
Jawapan tepat mengikut konteks / isi cukup / ayat gramatis	2
Jawapan tepat mengikut konteks/ isi cukup / ayat tidak gramatis	1
Jawapan kurang tepat / isi tidak cukup	
Jawapan salah	0

2. Soalan 3 markah : Pemahaman berdasarkan teks dan unsur KBAT

DESKRIPSI	MARKAH
Isi cukup / menyentuh semua bahan / relevan dengan tugas/ ayat gramatis	3
Isi cukup/ menyentuh semua bahan / relevan dengan tugas / ayat <i>kurang</i> gramatis	2
Isi tidak cukup / menyentuh semua bahan / ayat gramatis	
Isi tidak cukup (tidak menyentuh semua bahan)	1
Jawapan salah	0

3. Soalan 4 markah : Pemahaman berdasarkan teks

DESKRIPSI	MARKAH
Isi cukup (3 isi) / menyentuh semua bahan / relevan dengan tugas / ayat gramatis	4
Isi cukup (3 isi) / menyentuh semua bahan / relevan dengan tugas / ayat <i>kurang</i> gramatis	3
Isi tidak cukup (2 isi) / ayat gramatis	
Isi tidak cukup (1 isi) / ayat gramatis	2
Isi tidak cukup (2 isi) / ayat <i>kurang</i> gramatis	
Isi tidak cukup (1 isi) / ayat <i>kurang</i> gramatis	1
Jawapan salah	0

4. Soalan 4 markah : Pemahaman unsur KBAT dan novel

DESKRIPSI	MARKAH
Isi cukup (3 isi) / relevan dengan tugas / ayat gramatis	4
Isi cukup (3 isi) / relevan dengan tugas / ayat <i>kurang</i> gramatis	3
Isi tidak cukup (2 isi) / ayat gramatis	
Isi tidak cukup (2 isi) / ayat <i>kurang</i> gramatis	2
Isi tidak cukup (1 isi) / ayat gramatis	
Isi tidak cukup (1 isi) / ayat <i>kurang</i> gramatis	1
Jawapan salah	0

BAHAGIAN B : PEMAHAMAN

[35 Markah]

Soalan 6

- (i) Maksud *kepelbagaian motif*
- berbagai-bagai / beraneka / bermacam-macam corak / tema 2
 - berbagai-bagai / beraneka / bermacam-macam *motif* 1
 - kepelbagaian corak / tema 1
- [Maksimum : 2 markah]**

- (ii) **Keistimewaan-keistimewaan batik Malaysia**

Bahan 1

- P1** *kepelbagaian motif* yang dihasilkan menerusi teknik canting pada fabrik berkualiti tinggi
- P2** lebih berkualiti berbanding dengan batik dari negara luar.
- P3** kebanyakan batik Malaysia dihasilkan menggunakan sutera asli yang lebih selesa dan tidak panas dengan motif abstrak juga menjadi pilihan masyarakat kini

Bahan 2

- P3** ciri yang berlainan bagi corak dan kesan yang terhasil
- P4** batik Malaysia mempunyai identiti tersendiri

Bahan 3

- P5** harganya sangat berpatutan bergantung kepada kualiti fabrik dan coraknya pula sangat cantik
- P6** penjawat awam boleh memakai baju batik pada hari bekerja, malah batik juga boleh digayakan ke majlis-majlis berprestij

Nota : Jawapan calon mestilah berdasarkan ketiga-tiga bahan

[Maksimum : 4 markah]

[Isi cukup : 3 isi]

(ii) **Usaha-usaha yang boleh dilakukan supaya batik dikenali bukan sahaja oleh rakyat Malaysia malah terkenal di seluruh dunia**

- P1** pengusaha batik mempelbagaikan produk batik / kraf tangan / cenderahati untuk dijual kepada pelancong
- P2** kerajaan / swasta mengadakan kempen memperkenalkan batik Malaysia di pelbagai peringkat
- P3** kerajaan bekerjasama dengan ejen-ejen pelancongan mempromosikan batik ke luar negara / eksport batik Malaysia ke luar negara
- P4** media massa / media sosial menyebarkan maklumat tentang batik Malaysia asli
- P5** kerajaan menggalakkan penjawat awam memakai batik Malaysia setiap hari bekerja
- P6** Institut kemahiran menganjurkan kursus seni melukis batik kepada golongan yang berminat
- P7** kerajaan mengaktifkan promosi 'Belilah Batik Malaysia' kepada masyarakat untuk mengelakkan batik tiruan.

[Maksimum : 3 markah]

[Isi cukup : 2 isi]

(iv) **Tindakan yang akan saya lakukan untuk membantu rakan ialah**

- P1** membawanya berjumpa guru kaunseling untuk mendapat maklumat tentang kursus tersebut
- P2** mengajaknya melayari Internet untuk mendapatkan lebih banyak maklumat tentang kursus.
- P3** menyuruhnya mengambil mata pelajaran seni lukis di sekolah
- P4** menasihatinya supaya membuat persediaan awal agar memenuhi syarat kelayakan supaya terpilih mengikuti kursus tersebut
- P5** mengenal pasti institusi yang menawarkan kursus tersebut
- P6** meminta rakan mengumpul wang yang mencukupi untuk menanggung kos pengajiannya nanti.

[Maksimum : 4 markah]

[Isi cukup : 3 isi]

Soalan 7**(i) Pesanan bonda kepada Mel**

- P1** Perintah agama jangan sesekali kamu abaikan
P2 Peliharalah bahasa ibunda kita

[Maksimum : 2 markah]

[Isi cukup: 2 isi]

(ii) Kepentingan penggunaan bahasa Melayu dalam kalangan masyarakat berbilang kaum di Malaysia.**Bahan 2**

- P1** Bahasa dapat membentuk rakyat yang bersatu padu
 (Bahasalah menyatukan kita semua)
P2 Bahasa berperanan membentuk semangat kekitaan / jati diri sesuatu bangsa
 (Bahasa jiwa bangsa)
P3 Rakyat perlu membuktikan taat setia dengan menggunakan satu bahasa
 (Buktikan taat setia
 Dengan satu bahasa)

Bahan 3

- P3** Menggunakan bahasa Melayu dengan bijak agar kesantunan bahasa dapat dipelihara
 (Gunakanlah dengan bijaksana)
 (Santun bahasa sama dijaga)
P4 Bahasa dapat menyatukan rakyat agar negara aman tiada persengketaan
 (Bahasa juga menyatukan negara)
 (Aman negara tiada sengketa)

NOTA : Jawapan calon mestilah berdasarkan semua bahan.

[Maksimum : 3 markah]

[Isi cukup : 2 isi]

(iii) Peranan pelbagai pihak bagi memartabatkan penggunaan bahasa Melayu

- P1** pihak kerajaan melaksanakan program kesedaran penggunaan bahasa Melayu yang betul
P2 pihak sekolah mengadakan pertandingan berbahasa seperti bahas, forum, pidato
P3 ibu bapa menggunakan bahasa Melayu dalam komunikasi seharian
P4 memperkasakan peranan Dewan Bahasa dan Pustaka
P5 pihak swasta wajib menggunakan bahasa Melayu dalam persidangan
P6 pengusaha iklan menguatkuasakan bahasa Melayu dalam pengiklanan dan penyiaran

(peranan pelbagai pihak memartabatkan penggunaan bahasa Melayu yang lain boleh diterima sekiranya sesuai)

[Maksimum : 3 markah]

[Isi cukup : 2 isi]

(iv) **Cadangan murid tentang langkah-langkah untuk menangani isu bahasa rojak**

- P1** membetulkan kesalahan bahasa yang dilakukan
- P2** mencadangkan kepada pihak sekolah untuk melaksanakan program / kempen kesedaran penggunaan bahasa Melayu yang betul
- P3** memuat naik artikel / risalah/ poster penggunaan bahasa Melayu yang tepat
- P4** menasihati rakan maya yang menggunakan bahasa rojak menerusi media sosial
- P5** menjadi suri teladan dengan memuat naik gambar dan kapsyen menggunakan bahasa Melayu yang betul
- P6** membuat laporan kepada pihak yang berkenaan

[Maksimum : 4 markah]

[Isi cukup : 3 isi]

Soalan 8

(i) **Aktiviti-aktiviti yang dilakukan oleh datuk bersama-sama Dahlia ketika di rumah papan**

- P1** Datuknya sering menceritakan cerita Bawang Putih Bawang Merah, Batu Belah Batu bertangkup, dan Si Miskin Menjadi Kaya.
- P2** Datuk juga mengajarnya membuat layang-layang, mengajak menangkap ikan pelaga di parit, menyerkap burung terkukur, menjerat burung ayam-ayam
- P3** menyanyi berserulingkan daun ubi kayu.

[Markah maksimum : 4 markah]

[Isi cukup : 3 isi]

BAHAGIAN B: PEMAHAMAN

[35 markah]

6. Baca **Bahan 1**, **Bahan 2** dan **Bahan 3** yang diberikan dengan teliti. Kemudian jawab soalan-soulan yang berikutnya dengan menggunakan ayat anda sendiri.

Bahan 1

Selepas hampir setahun sektor pelancongan melalui detik sukar disebabkan COVID-19, inisiatif segera perlu diambil bagi memastikan sektor ini tidak terus mati. Keadaan *lebih parah* apabila banyak pengusaha produk pelancongan, hotel serta agensi pelancongan terpaksa gulung tikar disebabkan tiada sumber pendapatan. Namun, masih ada juga penggiat industri pelancongan berjiwa kental bersemangat memperjuangkan perniagaan dengan mempelbagaikan produk serta perkhidmatan demi meneruskan kelangsungan hidup sementara menunggu sinar baharu. Walaupun kerajaan menerusi Kementerian Pelancongan, Seni dan Budaya Malaysia merancang pelbagai strategi dengan peruntukan lebih RM200 juta menerusi Pelan Stimulus Pelancongan, masih belum cukup melegakan penggiat industri pelancongan. Justeru, bagi memastikan sektor pelancongan terus relevan dalam menyumbang kepada pendapatan ekonomi negara, program Malaysia Rumah Keduaku (MM2H), persidangan pelancongan dan pameran (MICE) serta kesihatan pelancongan antara segmen diberikan keutamaan dalam usaha membuka semula pintu sempadan untuk kemasukan pelancong antarabangsa ke negara kita.

Dipetik dan diubah suai daripada
'Sektor pelancongan mesti dirus secara bijaksana'
Oleh Datuk Azlie Halim
bhrencana@bh.com.my

Bahan 2

Sektor pelancongan antara pemacu terpenting dalam ekonomi negara. Sektor ini menyumbang 15.9 peratus KDNK pada 2019 dengan jumlah peningkatan pelancong yang saban tahun meningkat terutama pelancong dari Singapura, Indonesia dan China. Sudah pasti tarikan yang ada di dalam negara menjadikan Malaysia sebagai sebuah negara yang harus diterokai oleh pelancong. Dasar kerajaan yang mendukung sektor pelancongan menjadikan Malaysia antara destinasi pelancongan ialah Rancangan Jangka Panjang, Rancangan Lima Tahun Malaysia, dan Program Transformasi Ekonomi (ETP). Namun demikian, pandemik COVID-19 menjejaskan hasil sektor pelancongan dengan kerugian dianggarkan melebihi RM100 bilion pada tahun ini. Oleh itu, untuk mengukuhkan industri pelancongan negara, kerajaan Malaysia memperkenalkan Dasar Pelancongan Negara (DPN) 2020-2030. Dasar ini dibangunkan menerusi enam teras strategik utama iaitu transformasi tadbir urus, mewujudkan zon pelaburan bagi projek pelancongan yang inklusif, mempergiat digitalisasi pelancongan, memperkaya pengalaman dan kepuasan pelancong, memperkukuh komitmen terhadap pelancongan lestari dan meningkatkan kapasiti modal insan.

Dipetik dan diubah suai daripada
'Empat Tahun Nak Pulih' Oleh Mohd Rozaimy Ridzuan
<https://www.hmetro.com.my/rencana>

- (i) Berdasarkan **Bahan 1**, berikan maksud rangkai kata *lebih parah*.
[2 markah]
- (ii) Dengan merujuk **Bahan 1** dan **Bahan 2**, kemukakan beberapa usaha kerajaan untuk memulihkan sektor pelancongan yang terjejas dengan pandemik COVID-19.
[3 markah]
- (iii) Industri pelancongan di Malaysia tidak terlepas daripada cabaran-cabaran yang dihadapi daripada pelbagai aspek.
Pada pendapat anda, apakah cabaran-cabaran yang dihadapi dalam memajukan sektor pelancongan negara.
[3 markah]
- (iv) Rakan anda berhajat melancong ke luar negara bersama keluarga hujung tahun ini. Namun, dia berasa bimbang kerana banyak kes penipuan semasa melancong berlaku.
Cadangkan tindakan yang perlu rakan anda lakukan semasa melancong supaya terhindar daripada sebarang penipuan.
[4 markah]

7. *Baca bahan-bahan di bawah dengan teliti, kemudian jawab soalan-soalan yang berikutnya dengan menggunakan ayat anda sendiri.*

Bahan 1

GURU OH GURU

Berburu ke padang datar
Dapat rusa belang kaki
Berguru kepalang ajar
Ibarat bunga kembang tak jadi

Dialah pemberi paling setia
Tiap akar ilmu miliknya
Pelita dan lampu segala
Untuk manusia sebelum dewasa.

Dialah ibu dialah bapa juga sahabat
Alur kesetiaan mengalirkan nasihat
Pemimpin yang ditauliahkan segala umat
Seribu tahun katanya menjadi hikmat.

Jika hari ini seorang Perdana Menteri berkuasa
Jika hari ini seorang Raja menaiki takhta
Jika hari ini seorang Presiden sebuah negara
Jika hari ini seorang ulama yang mulia
Jika hari ini seorang peguam menang bicara
Jika hari ini seorang penulis terkemuka
Jika hari ini siapa sahaja menjadi dewasa;
Sejarahnya dimulakan oleh seorang guru biasa
Dengan lembut sabarnya mengajar tulis-baca.

Di mana-mana dia berdiri di muka muridnya
Di sebuah sekolah mewah di Ibu Kota
Di bangunan tua sekolah Hulu Terengganu
Dia adalah guru mewakili seribu buku;

Semakin terpencil duduknya di ceruk desa
Semakin bererti tugasnya kepada negara.
Jadilah apa pun pada akhir kehidupanmu, guruku
Budi yang diapungkan di dulang ilmu
Panggilan keramat “cikgu” kekal terpahat
Menjadi kenangan ke akhir haya

USMAN AWANG

Bahan 2

Cikgu Tan juga mengadakan majlis hari jadi bersama seluruh warga sekolahnya. Dia juga telah mengadakan satu mini dialog bersama masyarakat Dusun di Kampung Songsogon. Budaya orang Dusun dipelajarinya supaya tindakan dan perancangannya tidak bercanggah dengan budaya tempatan. Oleh sebab kawasan rumah guru berdekatan dengan rumah panjang di kampung Songsogon, Cikgu Tan sering kali melawat setiap rumah ibu bapa pelajar. Setiap kali gotong-royong diadakan, kehadiran ibu bapa sangat menggembirakan hati Cikgu Tan. Lebih menggembirakan hati Cikgu Tan, program kelas bimbingan UPSR yang dibuat pada waktu malam disokong oleh ibu bapa murid.

Dulu hal seperti itu tidak pernah dilakukan. Kalau adapun, seingatnya hanya dilakukan oleh guru yang sudah lama mengajar di sekolah itu. Sebagai pemimpin, dia perlu bertindak mendahului guru-gurunya untuk melakukan sesuatu yang lebih bermakna agar lebih mendatangkan kesan positif.

Cikgu Tan benar-benar puas hati. Kegembiraannya dikongsi bersama warga sekolahnya. Keputusan peperiksaan UPSR 2010 mencapai 76 peratus berbanding 20 peratus pada tahun sebelumnya. Keputusan itu di luar jangkanya. Ucapan tahniah daripada Pengarah Pendidikan Negeri menyentuh hati nuraninya. Dia bersyukur kerana telah menyedarkan warga sekolah daripada mimpi yang panjang. Sekolah Kebangsaan Songsogon yang tidak pernah dikenali dahulu kini sudah menjadi sebutan masyarakat Kampung Songsogon.

Dipetik daripada
Cerpen “Paradigma” oleh Juilis Mokuja
Antologi Cerpen *Taman Kasihku*,
Majlis Guru Cemerlang Malaysia, 2012.

Bahan 3**Gurindam Guru**

Guru meredah hutan belantara,
sampaikan ilmu di mana-mana.

Guru mengajar murid mendengar,
supaya ilmu tidak tersasar.

Guru penjana budaya ilmu,
murid berilmu negara maju.

Karya : Hanafiah MZ

- (i) Berdasarkan **Bahan 1**, jelaskan maksud ‘ *Berguru kepalang ajar, Ibarat bunga kembang tak jadi*’.

[2 markah]

- (ii) Dengan merujuk **Bahan 1** dan **Bahan 2**, nyatakan peranan-peranan seorang guru dalam mendidik anak bangsanya.

[3 markah]

- (iii) Guru merupakan insan yang mesti dihormati walaupun mereka sudah bersara dari dunia pendidikan.

Pada pandangan anda, apakah cara-cara yang boleh dilakukan oleh pelajar untuk menghargai jasa dan pengorbanan guru?

[4 markah]

- (iv) Anda mendapati seorang pelajar di kelas anda tidak hadir ke sekolah selama sebulan sedangkan peperiksaan SPM semakin hampir. Sekiranya tiada tindakan segera, pelajar berkenaan akan ketinggalan menguasai mata pelajaran yang diambilnya dalam peperiksaan kelak.

Sebagai seorang guru, apakah usaha-usaha yang anda lakukan untuk memastikan pelajar tersebut hadir ke sekolah dan bersedia menduduki peperiksaan SPM.

[4 markah]

3. Soalan 4 markah : Pemahaman unsur KBAT dan novel

DESKRIPSI	MARKAH
- Isi cukup (3 isi) / relevan dengan tugas / ayat gramatis	4
- Isi cukup (3 isi) / relevan dengan tugas / ayat <i>kurang</i> gramatis	3
- Isi tidak cukup (2 isi) / ayat gramatis	
- Isi tidak cukup (2 isi) / ayat <i>kurang</i> gramatis	2
- Isi tidak cukup (1 isi) / ayat gramatis	
- Isi tidak cukup (1 isi) / ayat <i>kurang</i> gramatis	1
- Jawapan salah	0

[Lihat halaman sebelah

Soalan 6

MARKAH

(i) Maksud rangkai kata *lebih parah*

- bertambah/kian/makin/ teruk/susah/sukar	2
- <i>lebih</i> /teruk/susah/sukar	1
- bertambah/kian/makin/ parah	1

(ii) Usaha kerajaan memulihkan sektor pelancongan:

Bahan 1

- P1 memperuntukkan lebih RM200 juta menerusi Pelan Stimulus Pelancongan
 P2 melaksanakan Program Malaysia Rumah Keduaku (MM2H)
 P3 menganjurkan persidangan pelancongan dan pameran (MICE)

Bahan 2

- P4 Rancangan Jangka Panjang, Rancangan Lima Tahun Malaysia,
 P5- Program Transformasi Ekonomi (ETP).
 P6 - Dasar Pelancongan Negara (DPN) 2020-2030

Nota: Jawapan calon mestilah berdasarkan semua bahan

[Maksimum : 3 markah]

[Isi cukup : 2 isi]

(iii) Cabaran-cabaran memajukan sektor pelancongan negara:

- P1 ketidakstabilan politik negara akan menjejaskan imej negara
 P2 pencemaran alam sekitar yang tidak terkawal terutama di kawasan tumpuan pelancong
 P3 persaingan industri pelancongan dengan negara lain
 P4 kejatuhan nilai ringgit mengganggu kelancaran tukaran wang asing
 P5 ancaman penganas mengganggu keselamatan di kawasan tarikan pelancongan
 P6 masyarakat tidak memberikan kerjasama untuk menyokong usaha kerajaan
 P7 masyarakat melakukan vandalisme sehingga merosakkan kemudahan sedia ada
 P8 kekurangan modal untuk melengkapkan prasarana

(Cabaran lain boleh diterima sekiranya sesuai)

[Maksimum : 3 markah]

[Isi cukup : 2 isi]

- (iv) **Tindakan rakan saya supaya terhindar daripada sebarang penipuan semasa melancong:**

- P1 mencari maklumat yang tepat daripada media
 - P2 bertanya kenalan yang pernah melancong / tinggal di negara tersebut
 - P3 tidak berjalan sendirian
 - P4 membuat perbandingan harga ketika membeli sesuatu barang
 - P5 tidak menggunakan kad kredit
 - P6 menawarkan harga sebelum membeli barangan
- (Tindakan lain boleh diterima sekiranya sesuai)

[Maksimum : 4 markah]

[Isi cukup : 3 isi]

Soalan 7

[Lihat halaman sebelah]

- (i) **Maksud ‘Berguru kepalang ajar, Ibarat bunga kembang tak jadi’**
- Berguru kepalang ajar, Ibarat bunga kembang tak jadi ialah ilmu yang dituntut tidak sempurna, tidak ada faedahnya. 2m

[Maksimum : 2 markah]

- (ii) **Peranan-peranan seorang guru dalam mendidik anak bangsanya:**

Bahan 1

- P1 mencurahkan ilmu kepada pelajar
- P2 memberikan nasihat
- P3 mengajar murid dengan penuh kesabaran
- P4 rela menjalankan tugas di mana saja ditempatkan

Bahan 2

- P5 mengadakan program bersama ibu bapa
- P6 mengadakan lawatan ke rumah murid
- P7 melaksanakan kelas bimbingan

Bahan 3

- P8 rela bertugas di pedalaman
- P9 guru mengajar murid kemahiran mendengar
- P10 guru menjana budaya ilmu kepada murid

**Nota: Jawapan calon mestilah berdasarkan semua bahan
Tidak menyalin bulat-bulat daripada teks puisi**

[Maksimum : 4 markah]

[Isi cukup: 3 isi]

- (iii) **Cara-cara pelajar menghargai jasa dan pengorbanan guru:**

- P1 bertanya khabar
- P2 menziarahi guru
- P3 mendoakan kesejahteraan guru

- P4 sentiasa menjaga adab ketika berjumpa guru
 - P5 mencapai kecemerlangan dalam kerjaya dan kehidupan
 - P6 memperingati hari kelahiran guru
- (Cara lain boleh diterima sekiranya sesuai)**

[Maksimum : 4 markah]

[Isi cukup: 3 isi]

- (iv) Usaha-usaha yang anda lakukan untuk memastikan pelajar tersebut hadir ke sekolah dan bersedia menduduki peperiksaan SPM:**

- P1 mengadakan lawatan ziarah cakna ke rumah pelajar
 - P2 menasihati pelajar
 - P3 meminta bantuan guru kaunseling
 - P4 mengadukan hal tersebut kepada pihak pentadbir sekolah
 - P5 berjumpa dengan ibu bapa pelajar
 - P6 mengadakan kelas bimbingan khas kepada pelajar/latih tubi menjawab soalan
- (Usaha lain boleh diterima sekiranya sesuai)**

[Maksimum : 4 markah]

[Isi cukup: 3 isi]

BAHAGIAN B: PEMAHAMAN

SOALAN 6: PETIKAN UMUM

Baca **Bahan 1** dan **Bahan 2** yang diberikan dengan telitinya. Kemudian jawab soalan-soalan yang berikutnya dengan menggunakan ayat anda sendiri.

Bahan 1

Keberkesanan langkah membendung COVID-19 perlu menjadi contoh terbaik kepada pencegahan kemalangan jalan raya. Walaupun sekian lama kerajaan berusaha *mempertingkatkan kualiti infrastruktur* yang menyokong keselamatan jalan raya, kes kemalangan disebabkan faktor pemandu masih di carta teratas sebagai punca utamanya di samping faktor lain seperti cuaca. Dalam tempoh COVID-19 ini, adalah penting sistem kesihatan negara tidak dibebani angka korban jalan raya tinggi. Apabila COVID-19 berakhir, kadar kematian akibat kemalangan juga tidak harus meningkat, malah perlu dikurangkan semaksimum mungkin. Langkah keselamatan jalan raya baharu mesti dimasukkan ke dalam pakej langkah pencegahan COVID-19 berterusan selepas Perintah Kawalan Pergerakan Pemulihan (PKPP).

(Dipetik dan diubah suai daripada
“Kematian Nahas Jalan Raya Semakin Membimbangkan”
oleh Munzilah Md. Rohani, *Berita Harian*, 7 September 2020)

Bahan 2

Sabey dan Staughton mencerpakan faktor pengguna menyumbang kepada 95% kemalangan jalan raya dan faktor yang berhubungan kait antara pengguna jalan raya dengan persekitaran pula menyumbang kepada 25% kemalangan jalan raya. Persekitaran yang tidak sesuai kepada pengguna adalah seperti jalan yang berliku-liku dan terlalu curam, ketidaksuaian reka bentuk dan geometrik jalan, ketiadaan papan tanda, persilangan yang bersimpang siur dan lampu jalan yang tidak jelas di persimpangan jalan pada waktu malam.

Sementara punca kemalangan disebabkan oleh faktor kenderaan pula ialah 5.5%. Faktor kenderaan yang kerap menyebabkan berlaku perlanggaran adalah seperti brek yang tidak berfungsi dan tayar yang pecah atau meletup semasa pemanduan.

(Dipetik dan diubah suai daripada
“Kemalangan Jalan Raya: Analisis Data Melibatkan Pengguna Motorsikal”
oleh Talib Ria Jaafar, *Journal Teknologi 38(B) UTM*)

- i. Berdasarkan **Bahan 1**, berikan maksud *mempertingkatkan kualiti infrastruktur*.

[2 markah]

- ii. Berdasarkan **Bahan 1** dan **Bahan 2**, nyatakan punca menyebabkan kemalangan jalan raya di Malaysia.

[3 markah]

- iii. Pihak kerajaan telah melaksanakan pelbagai langkah untuk mengurangkan kadar kemalangan jalan raya di Malaysia. Namun begitu, masalah ini masih tidak berkesudahan.
Pada pendapat anda, apakah kesan peningkatan kadar kemalangan?

[3 markah]

- iv. Anda mendapati sekumpulan remaja terlibat dengan kegiatan lumba haram di kawasan kejiranan anda. Hal ini menyebabkan ibu anda berasa bimbang.
Sebagai seorang anak yang prihatin, apakah tindakan anda untuk mengatasi masalah ini?

[4 markah]

SOALAN 7: PETIKAN SASTERA

Baca **bahan-bahan** yang diberikan dengan telitinya. Kemudian jawab soalan-soalan yang berikutnya dengan menggunakan ayat anda sendiri.

Bahan 1

SUMPAH ANAK MERDEKA

Aku anak merdeka
Bangkit dari persada luka
Berdiri megah di pentas wira
Inginku tebus maruah bangsa

Aku anak merdeka
Harapan nusa dan bangsa
Akan kutentang petualang negara
Yang tegar membuat angkara

Aku anak merdeka
Terjaga dari ranjang kecewa
Berpaksi gagah di panggung perkasa
Ingin ku bela nasib bangsa
Untuk kubalut luka lama

Aku anak merdeka
Di hati semangat waja
Di dada penuh satria
Ini Tuah akan membela

Dipetik daripada 'Puisi Patriotik Bulan Kemerdekaan'
oleh Serunai Faqir, Ogos 2015

Bahan 2

"Tanah air ini pernah bernyala api tragedi. Penjajah menabur bara sengketa melalui pengagihan sumber kekayaan bumi ini yang tidak seimbang. Bangsa pertama ditempatkan di bandar-bandar besar sebagai peniaga dan pengusaha lombong bijih timah. Bangsa kedua terbiar dari arus pembangunan dengan mendiami kampung-kampung tradisional di luar bandar sebagai nelayan dan pesawah. Bangsa ketiga pula terus-menerus melarat dalam kemiskinan di ladang-ladang dan estet yang serba mundur. Masing-masing berpisah oleh *tembok dan benteng perkauman* yang tebal. Tiada usaha untuk penyatuan setiap bangsa melalui satu bahasa pertuturan atau agihan kekayaan yang saksama."

Saya hayati cerita bonda tentang sejarah yang hampir memusnahkan negara ini. Kota besar itulah yang menjadi gelanggang pertumpahan darah dan korban kematian yang bukan sedikit. Semuanya berlaku angkara kejahatan terhadap salasilah tanah air yang terpecah oleh pagar-pagar perkauman yang tebal.

Justeru, saya bertekad memenuhi dahulu dada saya dengan segala ilmu pengetahuan dan pengalaman di tanah desa halaman ini sebelum saya bersedia mencampakkan diri saya di tengah gelora kota.

Dipetik daripada cerpen 'Munsiy'
Dalam antologi *Jaket Kulit Kijang dari Istanbul*,
Kementerian Pendidikan Malaysia

Bahan 3

KUDUP PERANG

Sementara dia bergelar panglima
laskar perang; yang terus-menerus
membajakan kezaliman - sering
mengudupkan putik dendam
kita masih perlu berterima kasih kepada
jari-jemari takdir
kerana membenarkan sepasang mata
untuk berlari dengan tangan bergari
sempat juga menadah sejambak puisi
untuk sehari lagi; sambil bertanya:
siapakah pahlawan yang asli?

Memang kita tidak sempat menjenguk
ke luar jendela; sewaktu fajar
menghembus
ringkik kuda, gemerincing
pedang pusaka
dan darah yang tiba-tiba membuak
di daerah angkara - perciknya
menumbuhkan kelopak rahsia
dalam keliru, tertanya-tanya kita
tangan mana yang memenggal
leher sang pendusta?

Andai namamu Tuah, kita masih
tidak mahu
menyanjungnya pendekar paling gagah
kerana takhta setia terbina
di istana wangsa
bukanlah penjamin kukuhnya
pasak saksama
sesekali turut direntakan pendaki pendusta
melekatlah selumbar sengsara
di tiang maruah kota.

Andai namamu Jebat, kita masih tidak
menggelarnya sebagai pengkhianat
kerana kita masih menangisi
peta keadilan yang tersiat - nun, karam
di lautan kesumat
sedang warga *memanggilnya keramat*.

Perang pun melencurkan lidah muslihat
bercabang lalu bertemu bayu palsu;
bertiup dan memindahkan kebenaran pada
tempatny
mewarnakan keindahan pada hodohnya
menjungkitkan amarah pada damainya
teramat lara kita menjahit semula perca-
perca bahagia - seperti perawan
yang dibungkamkan cinta pertama.

Sehingga senja tiba,
kita masih bertengkar
tentang siapa
pahlawan sebenarnya.

Tuah Sujana

Dipetik daripada sajak 'Kudup Perang'
dalam antologi *Sejadah Rindu*,
Kementerian Pendidikan Malaysia

- i. Berdasarkan **Bahan 3**, berikan maksud *memanggilnya keramat*.

[2 markah]

- ii. Berdasarkan **semua bahan**, nyatakan kesan-kesan penjajahan kepada negara.

[4 markah]

- iii. Setiap masyarakat diseru agar mengekalkan perpaduan tanpa mengira agama, bangsa mahupun kedudukan.

Pada pendapat anda, apakah kesan-kesan yang akan berlaku apabila masyarakat mengabaikan perpaduan kaum?

[3 markah]

- iv. Sekolah anda mengadakan Sambutan Bulan Kemerdekaan. Sambutan ini diadakan bertujuan menyuburkan dan mengukuhkan semangat patriotik dalam kalangan warga sekolah.

Oleh itu, selaku penegrusi Kelab Sejarah anda diminta memberikan cadangan kepada guru anda untuk mencadangkan aktiviti yang menarik untuk menjayakan sambutan tersebut.

[4 markah]

Soalan 6: Petikan Umum

i. **Maksud** *mempertingkatkan kualiti infrastruktur*:

meninggikan mutu prasarana/kemudahan	2 m
meningkatkan mutu prasarana	1 m
meningkatkan mutu kemudahan	1m

[Maksimum: 2 markah]

ii. **Punca menyebabkan kemalangan jalan raya di Malaysia dalam Bahan 1:**

P1 faktor pemandu

P2 faktor cuaca

Punca menyebabkan kemalangan jalan raya di Malaysia dalam Bahan 2:

P1 faktor persekitaran yang tidak sesuai

P2 faktor kenderaan

[Maksimum: 3 markah]

[isi cukup: 2 isi daripada setiap bahan]

iii. **Kesan peningkatan kadar kemalangan:**

P1 meragut nyawa pengguna jalan raya yang tidak bersalah

P2 menyebabkan kesesakan lalu lintas

P3 mencemarkan imej negara

P4 kemerosotan kemasukan pelancong asing ke Malaysia

(Terima mana-mana jawapan yang relevan)

[Maksimum: 3 markah]

[Isi cukup: 2 isi]

iv. **Sebagai anak yang prihatin, tindakan saya untuk mengatasi masalah ini:**

P1 melaporkan perkara tersebut kepada pihak berkuasa

P2 menasihati mereka dan menerangkan bahaya kegiatan lumba haram

- P3 meminta mereka tidak mengulanginya
P4 memaklumkan kepada ibu bapa mereka
(Terima mana-mana jawpaan yang relevan)

[Maksimum: 4 markah]

[Isi cukup: 3 isi]

Soalan 7: Petikan Sastera

i. Maksud *memanggilnya keramat*:

mengelarnya mulia	2 m
memanggilnya mulia	1 m

[Maksimum: 2 markah]

ii. Kesan penjajahan kepada negara dalam Bahan 1:

- P1 melahirkan semangat patriotik dalam kalangan rakyat Malaysia

Kesan penjajahan kepada negara dalam Bahan 2:

- P1 menyebabkan penindasan oleh penjajah terhadap rakyat
P2 menyebabkan perselisihan faham antara kaum

Kesan penjajahan kepada negara dalam Bahan 3:

- P1 menyebabkan banyak nyawa terkorban

[Maksimum: 4 markah]

[isi cukup: 3 isi daripada setiap bahan]

iii. Kesan yang akan berlaku apabila masyarakat mengabaikan perpaduan kaum:

- P1 berlaku perpecahan dalam kalangan masyarakat yang pelbagai kaum
P2 menyebabkan keamanan negara tergugat

- P3 menyebabkan ekonomi negara merosot
- P4 keharmonian hidup masyarakat akan terjejas
- (Terima mana-mana jawapan yang relevan)

[Maksimum: 3 markah]

[Isi cukup: 2 isi]

iv. Selaku pengerusi Kelab Sejarah, cadangan yang akan saya berikan kepada guru untuk menjayakan sambutan tersebut:

- P1 melaksanakan aktiviti gotong-royong
- P2 mengadakan kempen pemakaian pakaian tradisi pelbagai kaum di sekolah
- P3 tayangan video bersejarah bagi menarik perhatian murid-murid untuk menghayatinya
- P4 mengadakan aktiviti bersama dengan tokoh sejarah negara
- (Terima mana-mana jawapan yang relevan)

[Maksimum: 4 markah]

[Isi cukup: 3 isi]

BAHAGIAN B : PEMAHAMAN**[35 markah]**

- 6 *Baca Bahan 1, Bahan 2 dan Bahan 3 yang diberikan dengan teliti. Kemudian jawab soalan-soalan yang berikutnya dengan menggunakan ayat anda sendiri.*

Bahan 1

Kereta elektrik merupakan antara jenis pengangkutan mobiliti hijau iaitu peralihan daripada kenderaan yang berasaskan bahan bakar atau diesel kepada mod pengangkutan yang mesra alam. Menurut kebanyakan pakar, pembinaan kereta elektrik yang tiada tangki bahan api, meningkatkan keselamatan pengguna yang menggunakan kenderaan jenis ini. Namun begitu, kereta elektrik masih berada dalam peringkat permulaan dengan hanya beberapa model yang boleh didapati di Malaysia. Kos permulaan yang tinggi masih *merupakan halangan* bagi ramai pengguna yang berminat, tetapi dengan perkembangan berterusan teknologi bateri dan penurunan kos pemilikan, sudah tidak dapat dinafikan bahawa tidak lama lagi kereta elektrik akan menjadi norma baharu dalam kalangan pengguna.

Dipetik dan diubah suai daripada,
'Realisasi Kenderaan Elektrik',
Sumber : *Internet*

Bahan 2

JOHOR BAHRU : Universiti Teknologi Malaysia (UTM), Skudai di sini, menjadi universiti pertama di negara ini menggunakan bas elektrik di kawasan kampusnya. Ketua Gerak Kerja Bas Elektrik UTM Professor Dr Abd Latif Saleh berkata, bas itu ialah hasil usaha sama antara UTM, CMS Consortium Ecotour Sdn Bhd (COMOS), Mara Liner Sdn Bhd (Maraliner) dan Go Automobile Manufacturing Sdn Bhd (Go Auto) selaku pengedar eksklusif bas elektrik di Asia Tenggara.

Menurutnya, projek itu ialah perintis bagi tujuan latihan dan penyelidikan ke arah teknologi kenderaan elektrik, sekali gus menjadikan kampus rendah karbon. Bas elektrik ini merupakan bas pertama yang digunakan di universiti di Malaysia dan mempunyai stesen pengecasan terpantas di negara ini. Dr Abd Latif berkata, antara kelebihan menggunakan bas elektrik ialah mesra alam sekitar, sifar pencemaran serta menjimatkan kos diesel.

Dipetik dan diubah suai daripada,
'UTM Kampus Pertama Menggunakan Bas Elektrik',
oleh Omar Ahmad
Harian Metro, Februari 2018

Bahan 3

Mobiliti hijau

Mobiliti hijau membabitkan pengangkutan persendirian, pengangkutan awam dan pengangkutan aktif tanpa motor yang akan merendahkan suhu bumi dan meningkatkan kualiti alam sekitar.

- (i) Berdasarkan **Bahan 1**, berikan maksud rangkai kata *merupakan halangan*.
[2 markah]
- (ii) Berdasarkan **semua bahan**, nyatakan kebaikan-kebaikan menggunakan kenderaan elektrik.
[4 markah]
- (iii) Penggunaan kenderaan mobiliti hijau merupakan salah satu langkah untuk memelihara alam sekitar.
Pada pendapat anda, apakah peranan kerajaan untuk menggalakkan penggunaan kenderaan ini?
[3 markah]
- (iv) Anda sebagai seorang ahli majlis perwakilan mahasiswa di salah sebuah universiti tempatan berminat untuk menggalakkan dan membudayakan aktiviti berbasikal di kampus.
Apakah tindakan yang perlu anda ambil bagi membudayakan aktiviti tersebut?
[4 markah]

7 Baca bahan-bahan di bawah dengan teliti, kemudian jawab soalan-soalan yang berikutnya dengan menggunakan ayat anda sendiri.

Bahan 1

MASNAH : Apa yang dua beranak ini bincangkan? Dari tadi *mummy* dengar macam hangat saja?

KHIR
GHAZALI : Anak awak ini, dah besar panjang pun asyik nak bermanja saja. Cuba awak ajar supaya dia tahu berdikari. Buat malu saja kalau anak lelaki macam ini.

MASNAH : Apa masalahnya?

AIMAN : Aiman terpilih untuk penempatan pelatih PLKN nanti. Aiman minta *daddy* dapatkan pengecualian tapi *daddy* tak mahu tolong.

MASNAH : Hah abang, bukankah itu masalah kecil sahaja? Abang boleh gunakan kedudukan dan pengaruh abang untuk dapatkan pengecualian untuk Aiman ini. Abang tak sayangkan Aiman? Sanggup abang biarkan dia masuk kem latihan?

KHIR
GHAZALI : Sebab saya sayang akan Aimanlah saya nak dia terlibat dengan PLKN.

MASNAH : Bahayakan nyawa anak kita nanti.

KHIR
GHAZALI : Apa yang awak merepek? Daripada dia terlibat dengan perkara yang tak berfaedah pada masa cuti sekolah nanti, ada baiknya dia terlibat dengan PLKN. Bukan lama pun, tiga bulan saja. Sudahlah, hari ini saya bercadang untuk berehat di rumah dengan aman tenteram. Kalau macam ini baik saya berehat di kelab golf.

Dipetik daripada
Drama Berkhidmat untuk Negara,
karya Affiz Zulkarnaen Adam
antologi *Jaket Kulit Kijang dari Istanbul*
Kementerian Pendidikan Malaysia

Bahan 2**Pantun Hargai Masa**

Berjalan-jalan di tepi pantai,
Angin sepoi menyejuk hati;
Masa cuti jangan disia-sia,
Isilah dengan hobi yang bererti.

Memetik bunga di taman indah,
Harumnya menyebar ke seluruh desa;
Mengisi masa cuti penuh gundah,
Bacalah buku, tenangkan minda.

Di petang hari memancing ikan,
Air sungai jernih mengalir tenang;
Masa cuti jangan dibiarkan,
Berolahraga, tubuh pun cergas senang.

Mengayam tikar di bawah teratak,
Bersama keluarga di petang hari;
Masa cuti manfaatkan baik-baik,
Buat kraf tangan, hati jadi ceria lagi.

- (i) Berdasarkan **Bahan 1**, nyatakan sebab-sebab Khir Ghazali tidak mahu Aiman diberikan pengecualian daripada menyertai PLKN.

[2 markah]

- (ii) Berdasarkan **Bahan 1** dan **Bahan 2**, berikan cara-cara mengisi masa cuti dengan aktiviti yang berfaedah.

[3 markah]

- (iii) Kerajaan akan melaksanakan Program Latihan Khidmat Negara (PLKN) semula secara berperingkat bermula Jun 2025.

Pada pendapat anda, apakah punca-punca yang menyebabkan remaja tidak berminat menyertai PLKN?

[3 markah]

- (iv) Cuti sekolah merupakan saat yang ditunggu-tunggu oleh semua murid. Namun begitu, kebanyakan murid suka membazirkan masa cuti sekolah dengan aktiviti yang tidak berfaedah.

Sebagai seorang kaunselor sekolah, cadangkan program-program yang bermanfaat untuk dilakukan oleh murid-murid semasa cuti tersebut.

[4 markah]

BAHAGIAN B : PEMAHAMAN

Markah penuh **35** markah dibahagikan kepada:

Soalan 6 : **13** markah

Soalan 7 : **12** markah

Soalan 8 : **10** markah

Perhatian bagi soalan 6, 7 dan 8

1. Jawapan hendaklah menggunakan ayat anda sendiri.
2. Jawapan hendaklah dalam ayat yang lengkap / sempurna.
3. Jawapan bagi soalan 8 hendaklah berdasarkan mana-mana novel yang dipelajari.
4. Jika disalin bulat-bulat daripada teks dan jawapan itu betul, berikan separuh (50%) daripada markah yang diperuntukkan sahaja.

Panduan pemarkahan soalan pemahaman

1. Soalan 2 markah : Pemahaman berdasarkan teks

DESKRIPSI	MARKAH
- Jawapan tepat mengikut konteks / isi cukup / ayat gramatis	2
- Jawapan tepat mengikut konteks / isi cukup / ayat tidak gramatis	1
- Jawapan kurang tepat / isi tidak cukup	
- Jawapan salah	0

2. Soalan 3 markah : Pemahaman berdasarkan teks dan unsur KBAT

DESKRIPSI	MARKAH
- Isi cukup / menyentuh semua bahan / relevan dengan tugas / ayat gramatis.	3
- Isi cukup / menyentuh semua bahan / relevan dengan tugas / ayat <i>kurang</i> gramatis.	2
- Isi tidak cukup / menyentuh semua bahan / ayat gramatis	
- Isi tidak cukup / tidak menyentuh semua bahan	1
- Jawapan salah	0

3. Soalan 4 markah : Pemahaman berdasarkan teks, unsur KBAT dan novel

DESKRIPSI	MARKAH
- Isi cukup (3 isi) / relevan dengan tugas / ayat gramatis	4
- Isi cukup (3 isi) / relevan dengan tugas / ayat <i>kurang</i> gramatis	3
- Isi tidak cukup (2 isi) / ayat gramatis	
- Isi tidak cukup (2 isi) / ayat <i>kurang</i> gramatis	2
- Isi tidak cukup (1 isi) / ayat gramatis	
- Isi tidak cukup (1 isi) / ayat <i>kurang</i> gramatis	1
- Jawapan salah	0

Soalan 6

Markah

- (i) Maksud frasa *merupakan halangan*
- P1 menjadi kekangan / cabaran / masalah / kesukaran
- P2 menjadi halangan
- P3 merupakan kekangan / cabaran / masalah / kesukaran

2

1

1

[Maksimum : 2 Markah]

(ii) **Kebaikan-kebaikan**

Bahan 1

- P1 meningkatkan keselamatan pengguna

Bahan 2

- P2 mesra alam sekitar
- P3 sifar pencemaran
- P4 menjimatkan kos diesel

Bahan 3

- P5 merendahkan suhu bumi
- P6 meningkatkan kualiti alam sekitar

Nota: Jawapan calon mestilah berdasarkan semua bahan

[Maksimum : 4 Markah]

[Isi cukup : 3 isi]

(iii) **Peranan-peranan**

- P1 mengadakan kempen penggalakan kenderaan teknologi hijau / mobiliti
- P2 menurunkan kadar cukai kenderaan teknologi hijau / mobiliti
- P3 menambahkan stesen pengecas kenderaan
- P4 menyediakan pakej pinjaman / kadar faedah yang rendah kenderaan teknologi hijau / mobiliti
- P5 menggalakkan penggunaan kenderaan teknologi hijau / mobiliti dalam kenderaan awam
- P6 meningkatkan pengeluaran kenderaan teknologi hijau / mobiliti
- P7 menurunkan harga / memberikan rebat khas kepada pemilik kenderaan teknologi hijau / mobiliti

[Maksimum : 3 Markah]

[Isi cukup : 2 isi]

(iv) **Tindakan -tindakan**

- P1 mempergiat kempen berbasikal / mengadakan program berbasikal di kampus
- P2 mencadangkan pihak universiti menambah baik infrastruktur berkaitan
- P3 menganjurkan pertandingan berbasikal
- P4 menyediakan khidmat sewa basikal
- P5 menjadi contoh / suri teladan
- P6 bekerjasama dengan syarikat luar menjual basikal di dalam kampus
- P7 memberikan insentif kepada mahasiswa yang menggunakan basikal

[Maksimum : 4 Markah]

[Isi cukup : 3 isi]

Soalan 7

Markah

(i) **Sebab-sebab**

P1	dah besar panjang	1
P2	asyik nak bermanja saja	1
P3	ajar supaya dia tahu berdikari	1
P4	Buat malu saja kalau anak lelaki macam ini	1

[Maksimum : 2 Markah]

(ii) **Cara-cara**

Bahan 1

- P1 terlibat dengan PLKN

Bahan 2

- P2 masa lapang dapat diisi dengan hobi yang bermanfaat
- P3 membaca buku dapat menenangkan minda
- P4 bersukan dapat menjadikan tubuh badan cergas
- P5 menghasilkan kraf tangan dapat menjadikan seseorang ceria / gembira

Nota: Jawapan calon mestilah berdasarkan semua bahan.

[Maksimum : 3 Markah]

[Isi cukup : 2 isi]

(iii) **Punca-punca**

- P1 takut akan aktiviti / latihan yang dijalankan
- P2 tiada galakan daripada ibu bapa / keluarga
- P3 masalah kesihatan
- P4 bekerja / menyambung pelajaran
- P5 berkahwin awal
- P6 tiada pendedahan / kesedaran / maklumat tentang PLKN
- P7 tempat yang tidak selesa / gambaran yang negatif tentang PLKN

**[Maksimum : 3 Markah]
[Isi cukup : 2 isi]**

(iv) **Program-program**

- P1 Menyiapkan kerja sekolah / mengulang kaji pelajaran / membaca buku
- P2 Menyertai kem motivasi
- P3 Menyertai kem kecemerlangan akademik / tuisyen / kelas tambahan
- P4 Menyertai program kemasyarakatan / sukarelawan
- P5 Menyertai kursus jangka masa pendek
- P6 Membantu keluarga
- P7 Melancong

**[Maksimum : 4 Markah]
[Isi cukup : 3 isi]**